

C. C. HILBERT

HAMBURG

De N. Vernaleo, Eiusque Operibus, sive Paquet, memoires
tom. 1. pag. 328. Edition. in folio

B. 4555.

DISPUTATIO BREVIS & CATEGORICA
DE PROBA

STIGMATICA

VTRVM SCILICET EA LICITATA SIT, NECNE.

In quâ pars negatiua propugnatur.

VNA CVM REFVTATIONE
COMMENTARII IVRIDICI, HAC
eadem super re, à clariss. & consultiss. D. PETRO
Ostermanno I. V. Doct. nuper
conscripti.

IN LVCEM EDITA

à

R. D.^{no} IOANNE IORDANÆO

S. Th. Doctore Collegiatarum Ecclesiarum SS. CASSII, & FLO-
RENTII Bonnenfis, & B. MARIE Resensis, ac Paro-
chialis S. REMIGII Bonn. Canonico,
& Pastore.

Consura Sedis Apostolicæ, quam humillimè subiecta.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Sumptibus Authoris. Prostat in Officina
Libraria Egmondana.

DEDICATORIA.

Reuerendiss. & Sereniss. Principi,
ac Domino

Dn. FERDINANDO,
ELECTO ET CONFIRMATO
ARCHIEPISCOPO COLONIENSI, S. ROMA-
ni Imperij per Italiam Archicancellario, & Principi Electori, Epi-
scopo Paderbornensi, Leodiensi, & Monasteriensi: Administra-
tori Hildesheimensi, Brechtelsgadensi, Principi Stabulensi: Co-
miti Palatino Rheni: vtriusq; Bauariæ, Westphaliæ, Anga-
riæ & Bullionis Duci, Marchioni Franchimon-
tensi, Comiti Lossensi, S. Sedis Apostoli-
cæ Legato nato, Domino meo
Clementissimo.

SERENISSIME PRINCEPS,
Clementissime Domine.

Rodijt præteritis nundinis Franco-
furtensibus, libellus quidam Iuridi-
cus R.^{ma} Serenitati V.^{ra} dedicatus, in
quo author ex professo probare in-
tendit, quòd Iudices, qui hoc vlcerrissimo tem-
pore contra immanissimum, & pestilentissi-
mum

* 2

EPIST. DEDICATORIA.

mum Magiæ crimen inquirunt, tutâ conscientia vti possint, & debeant Probâ stigmatica, & secundum probæ huius certum quendam, vt ipse putat, effectum de personis hoc vitio infestis dijudicare. Quem sanè librum, vt is mihi ab amico quodam traditus fuit, auidè perlegi omninò sperans propositam materiam ab authore accuratè fuisse discussam, ipsamq; probam tam solidis argumentis corroboratam, vt quiuis doctus, & prudens in authoris illius esset iturus sententiam. Nam cum Probam istam, quòd ingenuè fateor, semper suspectam habuerim, nihil potuisset mihi gratius accidere, quàm rem tantam rationum suarum momentis iustè fuisse libratam, & veritatem, cuius omnes amantes esse debemus, in omnium, ac singulorum cognitionem deductam. Sed, verum vt fatear, spe mea frustratus cecidi, nec quidquam contigit minus, quam id, quod optaram, & de quo auctori, vt potè pio, & docto viro, animitus fuisset gratulatus. Etenim, quando librum aspexi, aduerti statim, quod author post longas de industria institutas ambages vix ad statū quæstionis accedat, & sen-

EPIST. DEDICATORIA.

& sententiam, quàm oppugnandam susceperat duabus duntaxat rationibus, nec illis admodum solidis cōcutiat, vt proindè ex huius libri lectione in sententia meâ, quam, visis melioribus in contrarium rationibus, deposuissem lubentissimè, magis, magisq; fuerim confirmatus. Quamobrem cum & ego veritati iam pridem litauerim, & quotidie litem, statum quæstionis illius inuestigauim; veritatē in super solidis, & claris, ni fallor, rationibus confirmaui: atque rem ipsam, de quâ disputatio suborta est, ad altiora principia, à quibus dependet, reuocaui. Deniq; totum istum librum refutare aggressus sum, non alia (Deum testor) inductus ratione, quam vt iustitia regiam viam incedat, & veritas omnibus innotescat. Nec fuit, quod obtrectatorum, vel, vt cum S. Hieronymo, dicam canum meorum pertimescendum mihi putarim inuidiam, allatrumq; cum R.^{mæ} serenitatis V.^{re} protectione, vt spero, munitus in publicum eã. Scio enim serenitatem vestram, vt auitæ pietatis singulari Dei munere tenacissima est, ita & veritatis cognoscendæ, ac defendendæ auidissimam esse, nec

* 3

quid-

EPIST. DEDICATORIA.

quidquam adeo Serenitati vestræ placere, quam si intelligat, quod Clerici, & ij potissimum, quibus animarum cura commissa est, sacram scripturam, & omnia, quæ eò pertinent, quodidie cõtrectent. Offero itaq; R.^{ma} Serenitati V.^{ra} hoc quidquid est operis, illud vnicè, demississimeq; rogans, quatenus Serenissima V.^{ra} Celsitudo & me, & hunc Tractatulum favore suo clementissimè prosequi velit, quo & animus mihi addatur, vt alia, eaq; maiora, & vttiliora in publicum Ecclesiæ bonum meditari deinceps non formidem. Præpotens, & benignus Deus R.^{mam} Serenitatem V.^{ram} quam dutissimè velit seruare incolumem. Bonnæ anno 1630. ipso festo S. Gregorij.

R.^{ma} Serenitatis V.^{ra}

Humillimus Seruus

Ioannes Iordaneus S.Th.Doct. & Past. Bonn.

Ad Lectorem.

VT Africa semper aliquid noui: ita diabolus semper aliquid, quod nouum est, in perniciem nostram machinatur. Abrogatis siquidem per sedem Apostolicam Vulgaribus Probis omnibus, quæ superioribus sæculis fuerunt in vsu, & nouissima ista itidem explosâ à viris doctis, quâ Saga supra aquam proieciabantur, aliam adinuenit, instituitque Probam scilicet stigmaticam, cui & illud annexit mysterium, quod personæ, quæ de Magiæ crimine suspectæ sunt, de eodem crimine conuictæ habeantur, si illæ acu pungantur, ac interim sanguinem ex vi illius punctiōnis per stigma exploratum non emittant, maxime si & insensatæ permaneant. Quod quia in plurimis quasi per experientiam omnino exploratum est, plurimos homines non solum in admirationem sui rapuit, sed approbatores, & executores suos etiam adinuenit, aded vt & Clariss. & Consuliss. D. Petrus Ostermannus I. V. D. publico à se edito scripto institutum hoc propugnare fuerit conatus, sicuti & aliæ probæ antiquiores suos defensores adinuenentur. Cæterùm quod Proba hæc aperto Dæmonis instituto nitatur, nihilq; in ea boni humano generi datum esse, mihi persuasissimum est, & iure merito Diabolum & in hoc suo instituto expugnari posse, & debere. Quem in finem, hunc, quem exhibeo, libellum confeci, & Ostermannicæ argumenta refutare aggressus sum, aliud propositum hac in re non habens, quam honorem Dei, diaboli confusionem, & animarum salutem. Progressus sum fortè, quam res tanta postulabat breuius; sed vix aliud vt potè temporis angustijs constrictus, & alijs occupationibus distentus, librorumque copia destitutus, facere potui. Te interim quisquis es, lector, obtestor, vt ad statum Quæstionis oculos quamprimum conijcias, ac rationes quas in medium adfero, omni seposita passione perpendas; & dein tecum statuas, vtri nostrum, Ostermanno, an mihi, victoriam adiudices, demum & illud ex meo qualicunque discursu addiscas, tibi si sapias, salutem tuam cum timore, & tremore operandam, quoniam tam multi potentes, tortuosi, & peruicaces sunt nobis aduersarij, quos Apostolus, Principes, ac Potestates harum tenebrarum vocare non dubitauit.

STATVS

ERRATA BENEVOLE LECTOR SIC CORRIGE.

PAg. 2. ded: lin: 4. lege; infectis pro: infestis. ibid: pag. 3. lin: 17. lege; pertimescendam pro: pertimescendum. in fine eiusd: lege; diutissime pro: diutissime. In præfatiuncula ad lectorem lege; nihil pro: nihilq;

Libelli pag: 4. lin: 31. stigmatizationem pro: stigmatirationem. pag: 6. lin: 10. lege; & pro: ex. pag: 7. lin: 20. lege; Iuris consultus pro: sanctus. pag: 10. lin: 35. lege; quam vnquam alias pro: nunquam alias. pag: 12. lin: 5. lege; quo suam pro: quosnam. pag: 13. lin: 13. lege; aitiologia pro: astrologiæ. pag: 13. lin: 16. lege; hoc pro: hic. pag: 13. lin: 29. adde lege ideoq; si hoc. pro ideoq; hoc. pag: 19. lin: 1. lege; probatur pro: probatum est. ibid: lin: 8. lege; vi alicuius pro: vt alicuius. pag: 20. lin: 8. lege; præsumuntur pro: præsumunt. ibid: lin: 10. lege; deletionem pro: dilectionem. pag: 22. lin: 8. lege; Achab pro: Rechab. ibid: lin: 30. lege; Christiano pro: xanziano. pag: 24. lin: 14. lege mersus es pro: emerfus. ibid: lin: 21. lege; iudicio pro: inditio. ibid: lin: 35. dele. et. pag: 26. lin: 7. lege; inditia pro: iuditia. pag: 27. lin: 20. lege; qua pro: quam. ibid: lin: 30. lege; reuelâtis pro: reuelât. pag: 29. lin: 8. lege; exorcisatus pro: exercitatus. 9. ibid: lin: 17. aitiologia pro: astrologia. pag: 33. lin: 6. lege; curiosa. pag: 34. lin: 19. lege; hic pro: sub. pag: 37. lin: 24. lege: quam per signa. pro: quam signa. pag: 38. lin: ult. lege; inditij pro iuditij. pag: 39. lin: 4. lege; personis pro: expersonis. ibid: lin: 31. lege vexam hac pro vexam hanc. pag: 40. lin: 4. lege: tuta est vera est pro: tuta verè est. ibid: lin: 17. lege; lib: 3. cap. 4. n. 23. ibid: lin: 8. lege; is pro: id. & Medicus pro: Theticus. pag: 41. lin: 10. lege; iniustos pro: iustos. pag: 42. lin: 18. lege l. 15. §. 1. pag: 43. lin: 20 adde acper. pag: 45. lin: 29. lege. & proba. pag: 48. lin: vlt. lege; iudices pro; indices. ibid: diutissime pro. tritissime. pag: 50. lin: 25. lege; indicium pro; inducium. ibid: lin: 31. lege; catatq; pro: citatq; pag: 51. lin: 1. pro. lib: pone l. pag: 54. lin: 32. lege; vtcunq; pro: vtrumq; pag: 57. lin: 11. lege magiam. pag: 58. pone l. pro. 1.

Reliqua, & maximè commatum aliarumq; distinctionum errata, tua industria corrige.

STATVS QVÆSTIONIS,
ET DISTRIBUTIO EIVS.

MISSIS ijs, quæ Clariss. Dominus PETRVS Ostermannus Iuris vtriusq; Doctor septem prioribus libelli sui sectionibus disputat, & latè enarrat, eò quod ad rem nostram non pertineant, quæstio est inter me, & ipsum, non, an diabolus Sagis stigmata imprimere possit, nec etiam an ea ipsis imprimat, quod tamen multis, & ad longum probare conatur Ostermannus: sed num Iudices dum per aciculas stigmata ista explorant, & fluxum ac non fluxum sanguinis obseruant, ita que in Magiæ, ac non Magiæ cognitionem deueniunt, seiplos, ac alios, quos probari faciunt, diabolicæ delusioni exponant, & num superstitiosè diuinent, Deum tentent, adeoq; grauissimè peccent. Vt autem quæstionem hanc, & omnia ad eam pertinentia quoad fieri potest ordinatè pertractem, simul que aduersarij, qui probam hanc publico à se scripto edito defendendam suscepit argumenta diluam, in subsequentiâ capita totum hunc tractatulum subdiuidam.

Primo enim inquirendum est, quid de stigmatica proba hæc sit sentiendum secundum Ius Canonicum.

2. Num inter vulgares probas ea debeat adnumerari.
3. Num Iudices per stigmata probando, aut stigmata per fluxum, ac non fluxum sanguinis explorando seiplos diabolicæ delusioni exponant.
4. Num Iudices ad istum fluxum, & non fluxum sanguinis attendendo, superstitiosè diuinent.
5. Num DEVM tentent.
6. Num ex libro de tribus energumenis proba hæc probari vel reprobari queat.
7. Num proba hæc bona conscientia practicari possit, saltem ex eo, quod probabili aliqua sententia nitatur.
8. An ex libro Iob aliquid contra probam hanc adduci, aut opponi possit.
9. Num Ostermanno eiusque sententiæ fautoribus, ac executoribus spes esse possit, fore vt sedes Apostolica probam hanc calculo suo approbet.
10. Argumenta, si quæ fortè sunt in contrarium, diluenda.

Quod autem proba hæc ab ipso temporis puncto, quo primum de eâ audire cœpi, mihi suspecta fuerit, nec adhuc mihi vlla data sit ratio, ob quam eam

A

meo

meo qualicumque ingenio approbem Protestor coram Deo, qui iudicaturus est viuos, & mortuos, me non alia ratione ad quaestionem, hanc quæ certè hoc tempore maximi momenti est, ventilandam, ac discutiedam permotum, quam Iustitiæ, ac veritatis intuitu, quæ mihi tam arcto vinculo, & quidem sanctiori, desponsatæ sunt, quam Ostermanno. Ad hoc enim me diuinitus vocatum sentio, vt supra mihi Dominicum commissum gregem inuigilem, quasi de omnibus, & singulis, qui ad curam meam pertinent, ratione in extremo Iudicio redditurus. Quod certè hoc tempore præstare non possum certiùs, tutiusq; quam si diabolicas fraudes, quæ in proba hac interuenire possunt, detegam, totiùque mundo cognitatas atque exploratas faciam. Ipsa spero veritas, quæ modo quibusdam tenebris quasi crassissimis errorum nubibus obducta est, in apertum sese pandet, suaque propria collustrata luce, alijs incipiet, iam nunc splendescere.

Quod si verò quis esset, qui hæc quæ dicturus sum, in malam partem interpretari, ac in sui contemptum, ac reprehensionem dicta esse sibi imaginari vellet, scire is debet neminem adhuc inuentum, qui omnium ingenio ac affectui satisfecit, dein eundem ipsum moneo, vt recordetur dicti illius Sapient. Prou. 27. *Meliora sunt vulnera diligentis, quam fraudulenta oscula blandientis; & iterum. Qui corripit hominem, gratiam inueniet postea apud eum magis, quam ille, qui per blandimenta decipit.* Sed istis omissis ad rem accedamus, & sit.

CAPVT I.

*Quid sentiendum secundum sacros Canones de proba
hæc stigmatica.*

MVLTA s superioribus sæculis probas, quibus ij, qui de certis criminibus suspecti erant, sese purgare debebant, atque etiam purgabant, in vsu fuisse constat ex Iure Canonico, historijs varijs, authoribus multis, & nominatim Reuerend. P. Martino Delrione, qui eruditè admodum, ac latè de tora hac materia lib. 4. Disq. Magic. quæst. 4. & 5. varijs Capitibus perscripsit. Quæ tamen probæ omnes, tametsi earum nonnullæ communi aliquarum gentium Iure receptissimæ essent, à sede Apostolica progressu temporis sunt abrogatæ.

Hinc optimè deducit Nauarrus in summa Cap. II. num. 39. *Peccare mortaliter eum, qui sumit, vel qui cogit, vel vult sumere, vel cogere ad sumendum seruentem aquam, ferrum candens, vel prunas ignitas, vel in fornacem ardentem ingredi, vel quid aliud simile tentat.*

est, vt à suspitione criminis, quod sibi imponitur seipsum expurget. Quæstio ergo est, num etiam hæc proba, quæ nouissimè inuenta est, & quæ per explorationem stigmatis à diabolo impressi sit, quæque à nonnullis Iudicibus hodierno tempore vsurpari cœpit, sit ipso Iure Canonico prohibita.

Ac licet per peculiare Canones proba hæc, quod sacris Canonibus, qui extant, posterior sit, expressè prohibita non sit, virtute tamen, & quasi genericè ob materiæ, ac malitiæ paritatem, quam cum istis expressè antiquatis habere dignoscitur, merito abrogata censeretur. Ita enim Sacros Canones extendunt Doctores, vt dicant non solum eas probas, quæ expressis Canonibus abrogatæ sunt, & de quibus consulti Summi Pontifices responderunt, abrogatas esse, sed eas etiam, in quibus eadem est malitia, eademque superstitionis, ac Deum tentandi Paritas. Ita enim loquitur S. Thomas 22. qu. 95. ar. 8. ad 3. & 3. parte q. 80. a. 6. ad 3. Caietanus 2. 2. q. 95. a. 2. Delrio l. 4. c. 4. q. 4. sect. 3. §. 2. probatur Conclusio asserens hanc esse communem scholæ doctrinam, citatque ad marginem summissas verbo tentatio.

Eminentissimus item Theologus Francisc. Suarez tom. 1. de virtute religionis tract. 3. l. 1. ca. 3. nu. 8. docet istas probas, de quibus Iura, malas esse etiam secluso omni Iure positio, ideoque nihil referri, quod Iura in vna vel altera actione loquantur, quia nihilominus prohibitio ratione materiæ æquiualeat vniuersali, citatq; S. Thomam vbi supra, Alexandrum Alensem, & alios magni nominis viros: idem etiam author in initio numeri citati dixerat, eandem esse rationem de quibuscunq; operibus vel signis, quibus miraculosa diuinæ virtutis ostensio expectatur vel postulatur, quæ est de probatione per experimentum ferri candentis.

2. Nihil peculiare pro proba hac, adferri potest, cur æquè, quam aliæ, quæ iam antiquatæ sunt, & quibus ista substituta est, reprobari nõ debeat. Imò aliæ subinde fuerunt à sanctis hominibus ex peculiari Dei instinctu vsurpatæ, ac coherestatae de quibus aliqua adfert exempla Delrio citatus, quibus addo exemplū S. Chuegundis Virg. ac Imperatricis, & S. Gangolphi martyris. Hic enim, vt habet vita eius, cum haberet vxorem de adulterio suspectissimam, tandem ad eam, cum ad limpidiſſimum fontem aliquem conuenissent, dixit. Eia fons ille propositus est, nec frigidus valde, nec immo dicè calidus, in huc igitur manum immitte, & de fundo lapillum extrahe, & si quidem à culpa es aliena nihil mali patieris, sin autem polluta es, non sinet Deus latere scelus tuum. Tum illa cum intrepide iurãdo, falsos de se rumores sparsos assereret, & illos beati viri sermones contemneret, ve cordiq; asseriberet, incunctanter in fontem manū iniecit. Ecce autè simulatq; ad se manū retrahere conata est, mēbris omnibus obriguit, abstractaq; à digitis, & brachio, quousq; aqua pertigerat, cute, nihil aliud misera

nisi repentinum interitum expectabat. Illa autem ut habetur apud Baronium tomo vndecimo anno 1024. nu. 9. cum apud maritum suum Sanctum Henricum Imperatorem, & æquè virginem delata esset, quasi cum milite quodam consueuisset, securitatem sibi pariente innocentia, ignitos vomeres, non secus ac flores illæsis manibus pertractauit. Circa hanc verò probam, de quâ agit, DEVS nihil vnquam peculiariter, quod quidem scitur est operatus, nec vllus sanctorum eam vsurpauit vnquam, ideoque minus excusationis habere videtur is, qui hac, quam qui illis vteretur ad innocentiam suam detegendam. Nam quod DEVS peculiariter suâ prouidentia subinde cohonestauit, quodque sancti Dei homines interdum practicarunt, magis certè excusabile est, si fiat, aut vsurpetur à quopiam, quam illud, quod nullus sanctorum vsurpauit vnquam, quodque à diabolo inuentum atque excogitatum esse præsupponitur.

3. Probat hęc sententia specialiter ex Capitulo consulisti 2. q. 4. vbi Pontifex reprobans probam ferri candentis, & aquæ feruentis ait. *Quod sanctorum Patrum testimonio sancitum non est, superstitiosa adinventione non est præsumendum. Spontanea enim confessione vel testium approbatione publicata delicta commissa sunt regimini nostro indicare.* Subsumo iam.

Atqui ista stigmatica proba nullo Sanctorum Patrum documento sancita est, ergo non est superstitiosa adinventione præsumenda. Maior est summi Pontificis, cui Dominus Iesus oues suas omnes, nulla excepta, ut eleganter ad Eugenium scribens deducit S. Bernardus l. 2. de consid. perpendens verba saluatoris Ioan. 21. v. 17. pascēdas commisit. Cuius proinde vocem omnes quotquot Christiani sunt audire debent, etiam Reges ac Principes, Episcopi item ac Archiepiscopi omnes. Est quoque eadem maior eius Ecclesiæ Episcopi, ad quam ob maiorem principalitatem necesse est conuenire omnem Ecclesiam, & ad quam perfidia non potest habere accessum, ut ait S. Irenæus. Minor est euidentis. Nam quod vsus huius probæ sit legitimus, quodque Iudices rectè diuinent, quando fluxum, ac non fluxum sanguinis attendunt, tam roboratur documento SS. Patrum, quam quod album sit nigrum, vel nigrum sit album: vel si hoc ita non est, proferat qui volet Patrum testimonia, citetque loca, quæ statum Controuersia nostræ attingunt, non quæ aliam nescio quam stigmati rationem, ac tesserationem referunt.

Confirmatur sicuti de fide est vel fidei proximum (de quo nostra modo non refert) quod S. Franciscus est in cælis, & à nobis ut sanctus colendus, hoc ipso quod de fide sit, vel fidei proximum, quod per Pontificem, quo S. Franciscum in Catalogum sanctorum retulit, eumque à nobis colendum ut sanctum Ecclesiæ vniuersali proposuit, nihil proponi possit, quod fidei ac bonis moribus contrarietur; quale quid Pontifex faceret si nebulonem aliquem loco alicuius homi-

hominis sancti colendum Ecclesiæ proponeret. Nam hæc propositio S. Franciscus est in cœlis, & à nobis vt sanctus colendus, continetur in ista generali propositione. Pontifex non potest aliquid vniuersali Ecclesiæ proponere, quod fidei ac bonis moribus contrariatur. Ita planè certa esse debet hæc propositio. Proba per stigma à diabolo impressum est abroganda, & intolerabilis hoc ipso, quod nullo SS. Patrum documento est sancita. Nam continetur in ista generali, quam Pontifex in Capitulo illo consuluit protulit. *Quod SS. Patrum documento sancitū non est superstitiosa adinventione nō est presumendū.* Nam si ista particularis falsa esset, hæc quoque vera, quam Pontifex dixit, esse non posset. Sicuti hæc vera non esset, omnis homo est animal rationale, si vnus homo esset, qui non esset animal rationale.

Dices. Propositionem illam quæ prædicto Capitulo continetur non esse determinationem Pontificiam, sed rationem, quâ ipse Pontifex motus est ad istam determinationem faciendam: non solere autem rationes, quibus Pontifex ac Concilia generalia ad aliquid determinandum mouentur, eiusdem esse certitudinis cum determinatione ipsa. Sed licet hoc ita esse concedatur, dubium tamen esse non potest, quin & rationes, ob quas Pontifex, ac etiam generalia Concilia ad aliquid determinandum, aut definiendum mouentur, magnum quoddam auctoritatis pondus, & quidem maximum quoddam in casu nostro verba illa Stephani V. in Capitulo illo consuluit, obtineant. Quid enim? annon nouitas certissima nota est, quâ passim refelluntur ac confunduntur noua, & hæretica dogmata, quæ indies contra receptam Ecclesiæ doctrinam obtruduntur, & disseminantur? Lutheranismus enim, & Calvinismus exempli causa, vel hoc solo nomine falsus & hæreticus reputatur, quod nullus ab initio nascentis Ecclesiæ ante Lutherum, & Caluinum exortum extiterit, qui ita per omnia docuit, sicuti hi prænominati hæretici docuerunt, mundoq; iam multis sæculis Christiano, ac Catholico persuadere conati sunt. Cuius ratio est, quod fidei Catholicæ auctor sit Deus, & Apostoli eius, vera itaque fides antiquior est omnibus dogmatibus nouis, quæ successu temporis ab hæreticis excogitantur, atq; credulo mundo obtruduntur. Quid ni ergo habeatur illud de proba stigmatica dogma falsum. Nam ita nouum est, vt nullus SS. Patrum de eo vnquam meminerit, & toti Ecclesiæ Dei res ista magis sit inaudita quam Lutheranismus ac Calvinismus.

Porro consistit hoc dogma in tribus subsequētib; punctis, quorum primum est, quod probæ huius assertores ad Dei prouidentiam pertinere putent, vt non permittat, quod diabolus alicui, qui de synagoga Magorum non est stigma illud imprimat. Ita impijssima Maria de Sains apud Ostermannum p. 53. propof. 13. *Dicit enim vltorius (Maria de Sains) quod diabolus quanquam vellet nō posset*

signare aliquem suo charactere, qui non esset in synagoga sua. Quoniam Deus amplius curam gerit de filiis suis, quam Pater aliquis, aut Rex optimus de subditis suis, aut villicus de pecore suo. Si ergo villicus non permittet pecus suum alienâ notâ insigniri, neque rex vasallum suum accipere insigne inimicorum suorum, multo minus Deus permittet. Quia si diabolus haberet illam potestatem, certè ipse huiusmodi stigmata imprimeret Iudicibus &c. Deinde, quia si Deus permitteret Diabolo, vt indifferenter daret stigmata sua quibusuis, etiam iustis, vtiq; Deus videretur author falsitatis &c.

Ipsemet etiam Ostermannus audaçter satis, ne quid dicam aliud pag. 86. ita pronuntiat, nocentes pariter ac innocentes stigmatè tali diabolico notari posse, diuina prouidentia, Iustitia, ex omni rationi contrarium est. 2. Quod hinc deducant quod diabolus non possit delere stigma semel impressum. Quia potest, ait eadem de Sains apud eundem, carnem à seipso mortificare, sed mortuam viuificare non potest. Quia hoc est miraculosum. 3. Quod putent esse signum signorum & quidem omnium certissimum ac euidentissimum, quod aliquis sit magus, si acu pungitur, & sanguis ei non fluit. Et quia à posteriore tanquam à necessario effectu ad causam suam, stigma per non fluxum sanguinis euidenter cognosci putatur, docent etiam huius probæ assertores quod diabolus facere non possit, quod mago quando stigma eius pungitur, sanguis fluat, non Mago autem si & is pungeretur, sanguis non fluat. Ita expressè eadem de Sains pag. 130. libri illius de tribus euerge- gumenis. Ait enim. Plus dico, ne quidem in Diaboli potestate est, acu punge- re carnem alicuius, qui non seipsum tradidit, ac vendidit diabolo, absque sensu & sanguine. Hoc enim non cadit sub Dei prouidentiam, permittere diabolo. In hisce, vt dixi, punctis totum de proba stigmatica dogma consistere videtur. Quia itaque dogma hoc nouum est, atque inauditum in Ecclesia Dei, nec vllò Sacræ Scripturæ, nec Sanctorum Patrum testimonio corroboratum, falsum illud esse proclamo. Monet enim nos Apostolus Eph. 4. v. 14. vt iam non simus paruuli fluctuantes & circumferamur omni vento doctrinae, & Hebr. 13. v. 9. vt doctrinis varijs & peregrinis (qualis haud dubiè hæc, quam oppugnamus est) non abducamur. Valeatq; hic regula S. Irenæi l. 3. c. 4. Si de aliqua modica questione disputatio orta fuerit, nonne oportebit ad antiquissimas recurrere Ecclesias, & ab eis sumere de præsentis questione, quod certum & liquidum est; & illa Tertulliani de præscript. cap. 21. Id tenendum, quod Ecclesia ab Apostolis, Apostoli à Christo, Christus à Deo suscepit: reliquam verò omnem doctrinam docet de mendacio præiudicandam, que sapiat contra veritatem Ecclesiarum & Apostolorum, & illa cap. 31. tradita. Ex ipso ordine monstratur id esse Dominicum, & verum, quod sit prius traditum, id autem extraneum esse, quod sit posterius immixtum. Et illa Vincentij Li- rinenensis. Seruanda est antiquitas, exploranda nouitas. Vide, si placet Illustriss. Cardi- nalem Bellarmin. de notis Ecclesiæ cap. 5. Thomam Bozium de signis Ecclesiæ tom. 1. lib. 3. cap. 2. & 3. Iudocum Coccium in Thesauro, & alios passim. Propius

autem

autem ad rem nostram, è recentioribus, videri vtiliter ab Ostermanno poterit Martinus Delrio, qui nullo solidiore argumento contra probam supra aquam, eiusque defensorem Rickium meo iudicio triumphauit, quam eo, quod desumpsit ex Capitulo illo consuluisti, & verbis Stephani V. cum tamen, nec hæc proba expresso Canone reprobara reperiatur.

C A P V T II.

An Proba hæc sit inter vulgares probas adnumeranda.

Affirmatiuam partem assero, & probò hac ratione. Quæcunq; proba nullo Canone, nec lege vlla nititur, adeoq; nec Canonica nec legalis est, merito vulgaris reputatur. Atqui proba hæc nullo Canone, nec lege vlla nititur, adeoque nec Canonica nec legalis est, ergo merito vulgaris reputatur. Minorè probò ex eo, vt puto euidenter, quod Clariss. D. Petr. Osterman, Iur. vtriusq; Doct. ac Professor, qui proinde Canones, ac leges quotidie versat atq; reuertat; & in legibus, & Canonibus sepultus, vt ita dicam, est totus, nullum Canonem, nec legem vllã pro proba ista, quam adeo operosè propugnare contendit, attulerit, nec adhuc adferre possit, vt patebit Scopum Controuersia: nostræ, & librum Ostermanni accuratè legenti: Maiorem probò ex isto viro quem pag. 97. idem Ostermannus plenissimè laudauit. Ait. n. ex alio quodam Iurifcons. quod vnus Martin. Delrio (nam is vir ille est, ex quo maiorem illam probare desumpsit) sit Sanctus, & Theologus Clarissimus, qui disquisitionum magicarum libris omnia, quæ ad hunc tractatū pertinent, aded diligenter persecutus est, & accommodatè ad præcepta fidei, vsurgens, forsensem, vt neq; copiosius neq; ornatus, neq; eruditius quidquã scribi potuerit. Dignū planè opus tanto viro non minus pietatis quam eruditionis famã conspicuo, &c. Quod testimonium verum est. Quo modo autem idem hoc testimonium consistat cū eo quod diabolus eundem laudatissimum virum, ac de repub. Christiana optimè meritum in synagogis suis deriderit sapius, quasi de Magia friuola, & falsa nimis scripsisset, item cum eo quod Maria de Sains eundem Delrionè ac Binsfeldiū indignos vocet, qui doctorem nomine exornentur, quodq; dicti Doctores de rebus sibi ignotis locuti fuerint ex proprio iudicio, & multa friuola nugatoria dixerint, viderit Osterman. qui librū suū testimonijs Mar. de Sains, aliorumq; portentosissimorū hominū ad veritatis, & Iustitiæ (si dijs placet) defensionem, nō exornauit, sed sedauit, cū tamen testimonia diaboli, & sagarum clarissimū huius viri nomē apud prudētes nunquã obscurare poterunt. Sentiendū quippe prædictū virū Belgij, Societatis illius illustriſſ. ac sanctiss. ac totius Ecclesiæ fulgentissimū fuisse iubar, ac tã bene de diuinis, humanisq; scientijs fuisse promeritum, vt nomen eius per totum orbem futurū sit celeberrimum, quamdiu erunt, qui studia

ac lit-

ac litteras amabunt; demum, quia ad Iustitiam erudijt multos, quod per totam æternitatem splendet sicuti stellæ, quæ sunt in firmamento cæli: ita enim promissum est diuinitus. Dan. 12. Ex hoc itaq; viro, vt ad propositum redeam, sumo propositionem illam mihi probandam. Nam l. 4. c. 4. quæst. 5. sect. 3. oppugnans probam supra aquam argumentatur in hunc modum. Proba aquæ frigida (ita enim probam illam vocat) est vulgaris probatio, quia non est Canonica neque legalis deest certè huic enthymemati, vel quasi enthymemati propositio illa maior quæ probandam suscepi, nec eius contrarium idem author dicit in initio quæstionis citatæ. Quod autem Ostermannus aliquanto clarius, quam Delrio dicit, quod vulgares probæ sint iudiciariæ disquisitiones, quibus foruito euentui veritas culpæ, vel innocentia decidenda relinquitur, etiam huic probæ aptè conuenit. Nam planè fortuitum est, quod alicuius innocentia vel culpa per hæc probam detegatur. Nam si ea persona, quæ de crimine Magiæ suspecta est, & acupungitur, ex nimia consternatione, & grauissimo metu, quo fortè maior non datur in hac vita sanguinem non emittit, & quasi insensata est, vt ijs etiam contingit quandoque, quibus vena à Chirurgo inciditur, vel si dæmon, quod facillime potest, & libentissime facit, sanguinem cohibet, vel si carnifex, vel quis alius fraudem inter probandum facit, vel etiam si dæmon carnem ita mortificauit, vt sanguis per puncturam fluere non possit, Saga præsumitur continuè & tam diu torquetur, donec quæstionibus ac morti succumbat, & hoc secundum principia Mariæ de Sains, & Ostermanni optimè. Est enim secundum eos iste nõ fluxus sanguinis infallibile signum, & quidem signum signorum, quod ista persona sit saga. Si autem sanguis illi personæ, dum pungitur fluit, iusta præsumitur, ac facillè dimittitur. Sicuti enim (docet eadem Maria de Sains) non est inuenire hominem baptizatum sine caractere Christi, ita impossibile est inueniri Sagam aliquam, quæ non est stigmatizata. Quid autem est ni Ostermanne foruito euentui & quidem in re ista grauissima expositum esse, si hoc non est?

Nec verum est quod Ostermannus dicit pag. 84. quod proba super aquam facta fuerit per vulgus, aut quod vulgus in ea intenderit probare innocentiam vel culpam hominis &c. si vulgus à Iudicibus distinguit, quasi Iudices istam probam non exercuerint. Nam Iudices eam, per carnificem fieri ordinariè demandarunt: nec refert quod vulgus maximo, frequentissimoque numero ad probam illam conspiciendam concurrere consueuerit. Etenim & Israëlitis vt patet Deut. 21. 19. Iosue 20. 4. Ruth 4. 2. Reg. 15. v. 2. Prou. 22. v. 22. alijsque orientalibus populis in vsu fuit in Portis Ciuitatum suarum iudicia exercere, vt ab omnibus Iudices, & ea, quæ agebant viderentur, audirenturque. Ac ipse quidè Deus coram omnibus rationabilibus creaturis in die suo iudiciū faciet, in quo etiam

etiam peccata remissa in discussionem adducet, vt iudicium illud omni ex parte sit perfectum, secundum Scotum & alios. Censetur itaque tam hæc proba quam illa supra aquam vulgaris, quod tamen à Iudicibus vsurpatæ sint, non tamen secundum Canones, ac leges sint vsurpatæ, imò suspicatur Binsfeldius, quod primus qui probam supra aquam vsurpauit, Iudex aliquis fuerit, qui cum persona aliqua, quam ceperat, non ita vt volebat pergere poterat, expressum pactum cum dæmone quoad probam supra aquam iniit, quam dein alij vicini Iudices sunt imitati.

2. Omnes tituli quibus Pontifices alias vulgares probas indigerunt, huic etiam probæ benè conueniunt. Nullo enim *documento Sanctorum Patrum sancitæ est.* Cap. consulisti.

Est etiam fabricatio & inuentio inuidiæ, cum sit inuentum dæmonis, cuius inuidia mors in orbem terrarum intrauit. Sap. 2. 24. Est (vti vocatur proba aquæ frigidæ cap. Menna 2. q. 5.) peregrinum iudicium nempe à moribus Ecclesiæ. Est inutilis. Quia sine hac proba Iudices contra grauissimum hoc crimen multo tutius & certius procederent. demum est institutum dæmonis, quod magi ac Sagæ diuulgant, nonnulli autem non secundum scientiam ambulantes Iudices in Praxin reducerunt. Cæterum in progressu patebit quod in hac etiam proba tentatio Dei interueniat. Quid ergo est cur vulgaris non sit, & vt vulgaris ab omnibus non sit reprobanda. Tamen si de essentia vulgaris probæ non videatur esse, quod in ea expressa tentatio Dei interueniat.

Satis quippe videtur quod non sit Canonica neque legalis, vt patet in duello, quod aliquis ad innocentiam tuam detegendam sine vllò respectu ad Dei prouidentiam committere potest, quia ita vult, aut quia vult experiri vires suas quantum naturaliter potest. Nam in hoc casu duellum hoc esset proba vulgaris, quia esset illegitimum medium, per quod innocentia probaretur.

CAPVT III.

*Num Iudices per stigmata probando seipfos diabolicæ delusioni exponant,
& num per istam probam iustis, ac innocentibus calumniam struere possit diabolus.*

VT à posteriore huius Capituli quæsitio incipiam. Respondeo & dico. Per probam hanc Diabolo amplissima datur occasio, vt etiam iustis, atque innocentibus calumniam struat. ergo est abroganda, nec sine grauissimo periculo tam Iudicum quam reorum vsurpatur. Consequentia probatur. Quia hoc potissimum nomine proba supra aquam, quâ multi Iudices in Germania ante-

B

hac

hac multum sunt vsi, viris doctis merito suspecta fuit, vt inter ceteros expressè docet Lessius de Iust. & Iure l. 2. c. 29. dub. 17. num. 167. & ratio est. Quia diabolus, qui accusator est fratrum, quiq; etiam innocentissimos quosque apud DEVM iugiter accusat, aut calumniatur vt patet ex historia S. Iob, & qui præ sua irâ in nos magna magis gaudet, si innocentes opprimantur, quam si nocentes plectantur, magi præsertim, quorum rarissima est pœnitentia, rebus suis inuigilat, omnemq; nocendi occasionem inuestigat adeo, vt certum sit, quod omnis illi calumniandi occasio, quoad eius fieri potest, sit præsciendenda. Nec enim sine causa monet suos Ephesios omnesque Christianos Apostolus hisce verbis cap. 6. v. 13. *Induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersum insidias Diaboli.* Nam diabolus non solum fortis admodum est, sed callidissimus etiam, ideoq; perfectissimè illi conuenit nota, quam in Duce belli requirit Vegetius, nimirum vt belli dux callidior sit, quam fortior, vt hostem sine suo periculo perdat per insidias. Quare sicuti Romani magis sibi timuerunt ab astu, quam fortitudine Annibalis, ita nos etiam aduersarium nostrum magis timere debemus, quod callidus, quam quod fortis sit. Hinc verissime de eo S. Leo serm. 7. de natali Domini. *Omnium discutit, ait, consuetudines, ventilat curas, scrutatur affectus, & ibi querit causas nocendi, vbicumque viderit curiosus occupari.* Et *Apostolorum vertex Petrus monet vt diabolo sortes resistamus in fide, circuit enim tanquam Leo rugiens quem deuoret.* 1. Pet. 5. Qua etiam de causa, nimirum, vt fortitudo eius, ac calliditas nobis indicetur vocatur à Sancto Ioanne in Apoc. cap. 12. v. 3. draco rufus. Denique Sanctus Cyprianus tract. 3. de simplicitate Prælatorum astutiam diaboli hisce describit verbis. *Diabolus, ait, dicitur est serpens:* quia cum latenter obrepit, cum per pacis imaginem fallens occultis accessibus serpit (vnde nomen serpentis accepit) ea est eius astutia, ea circumueniendi hominis cœca, & latebrosa fallacia, vt asserere videatur noctem pro die, venenum pro salute, desperationem pro obtentu spei, perfidiam sub prætextu fidei, Antichristum sub vocabulo Christi: vt dum verisimilia mētitur, veritatem subtilitate frustretur. Nam figurat se in Angelum lucis. Cæterum nobis, ad quos fines sæculorum deueniunt, & qui in senescente, atq; ad interitum vergente mundo viuimus, & qui non multis artibus ab extremo iudicij die absumus, vt haud improbabiler ex multis coniecturis asserit R. dus admodum, ac sapientissimus meus magister Cornel. à Lapide Apoc. 20. v. 4. dæmonis astutia singulariter metuenda est. Cum circa vltima tempora diabolus, qui ante ligatus dicebatur, dissoluetur, multoq; ardentius, ac callidius homines oppugnaturus est, quam nunquam aliàs.

Antecedens quod scilicet dæmoni amplissima detur occasio innocentibus calumniam struendi probatur. Nam sicuti diabolus cuiuscunq; hominis supraquam proiecti corpus submergere, aut etiam ne submergatur sustinere potest,

ita

ita nemini vel mediocriter Philosopho dubiū esse potest, quin diabolus è carne quavis, quando ea acu pungitur, sanguinem elicere possit, vel quin facere possit, vt sanguis ex ea non eliciatur. Nam, vt ponamus carnem mortificatissimam, & instar lapidis induratum, vel in qua non plus sanguinis est, quam in lapide aliquo, potest nihilominus ex ea quando pungitur, sanguinem hac ratione elicere præstigiator, quod scilicet per subtilissimum motum suum, quo præualet, ac mira sua, vt plurimum facit, sanguinem aliundè adferat, & in carne mortificata, & acu punctuata ponat, adeoque sanguinem inde faciat emanare. Ita superioribus annis in conspectu religiosissimæ Ciuitatis Colonienfis, ac in templo Dei sanguinem fecit fluere è lignea Cruce ad vera Christi Domini, & Ecclesiæ miracula obscuranda, quale exempli causa fuit illud, quod narrat Cardinalis Baron. tom. 9. ann. 787. n. 22. & sequent. nimirū cum illuissent, crucifixissentq; & lancea punxissent Imaginem Saluatoris nostri Iesu Christi Iudæi in Ciuitate Beritensi, continuò ex ea tanta manauit copia sanguinis & aquæ, vt Orientales & Occidentales Ecclesiæ ex eo vberim sumpserint, & sanguis ille aduersus omnium morborum genera fuerit præsentissimum remedium.

Hac quoq; ratione lac, quod eiusdem cum sanguine est substantiæ, è parietibus, educit, illudq; mulierculæ parietem inungenti tribuit, quod ex alijs vaccis à pariete distantibus emulget, vt Sagæ largiatur. Narrat huiusce rei lepidum exemplum Delrio l. 3. p. 1. q. 4. sect. 3. quod maioris claritatis gratia hic adscribam. Quædam, inquit, vetula dierum malarum plena volens ex inuidia impedire lac vaccæ vicini sui, accepit cultellum pergens ad ostium domus, in qua fuit vacca, & ponens se contra splendorem lunæ dixit

Hier sneijde ick een spaen in mostekens gebaen

End een ander daer toe soo nehme ick die melck van dese koe.

Hæc verba audiens vaccæ Dominus arripuit fustem, & curreas post eam atq; percutionis aiebat

Hier staen ick enen staech end eenen anderen als ick maech

Ende den derden dar toe soo behoude ick d' melck metter koe.

Hæc quoque dæmonis potentiâ Apollonius cum esset in conspectu Domitiani Imperatoris repente ex oculis omnium excessisse, & longè alibi extitisse fertur.

Similiter sanguinem in carne quavis, tamen ea sanguine sit plenissima, cohibere potest, ne fluat, sanguinem inuisibiliter auferendo, vel eum vt maiorem dolorem inurat, condensando. Brebrana Laodenensis refert Delrio solis minis vbera vicinæ mulieris sic exsiccauit, vt ad obitum vsque Sagæ, quamuis multos pepererit, lacte semper caruerit. Huc pertinet dæmonis nequitia, qua actus Coniugales varijs modis impedit. Nam interdum vim seminalem

quasi in radice aufert, vt nullus appetitus maneat actum illum exercendi, aliquando etiam spiritus seminales impedit, facitque ne seminis decisio fiat etiam in ipso feruore actus, aliquando virgam viri flaccidam facit, aliosq; habet modos suam istam nequitiam exercendi, quos ponit sapenominatus Delrio. Nec huic, quod intendo ab simile est, quod Tuscio vestalis, quosnam probaret pudicitiam, aquam è Tyberi haustam cribro tulerit vsque ad Capitolium referente Plinio l. 28. c. 2.

2. Vt Benedicti Pererij disp. 3. in cap. 7. Exodi vestigijs insistam, valet dæmon summâ quadam solertiâ naturali & summa scientia rerum naturalium, quam longissima experientia mirum in modum adauxit. Quare exactè occultas rerum naturalium facultates, & virtutes earumque inter se sympathiam, & antipathiam noscendo, & applicando actiua passiuis mira, & noua tum per se, tum etiam per Magos suos quotidie facere, si velit potest. Hinc falsum omnino est, vnum est supra relatis sophisticis principijs Mariæ de Sains dicentis diabolum, non posse carnem ab ipso mortificatam denuò viuificare, quia viuificatio foret miraculosa. Nam licet dæmon integrum hominis demortui corpus viuificare non possit, illudque animæ rationali reunire, potest tamen particulam carnis mortificatæ, & carni sanæ continuam, aut contiguam viuificare, particulam scilicet carnis mortificatæ extrahendo & sanam carnem superinducendo, vel etiam ipsam carnem mortificatam relinquendo, aut non extrahendo, & paulatim eam, in dè quasi in instanti ad sanæ carnis dispositionem disponendo, quale miraculum Chyrurgi nostri quotidie facere conantur.

Quamobrem cum certum sit, quod multæ herbæ, lapides, aliæque res naturales sanguinem sistendi virtutem habeant, cuius exempla habes apud Ostermannum pag. 71. quibus à me alia super addi possent, tum ex Plinio, apud què multa inuenies sanguinem sistentia, tum aliundè, dubium non est, quin diabolo omnes istæ virtutes sint notissimæ, & quod per illasmet sanguinem, si velit, in eo, qui pungitur, sistere possit, voramini scilicet, quod perforatum est, vnam ex illis virtutibus applicando, itaque sanguinem sistendo. Iterum potest idem dæmon, si velit, omnium rerum figuras mutare, easq; exhibere præstigiosè, non secus, ac si res re ipsa existerent, quid ergo illi facilius quam circumstantem aërem sanguineo aliquo colore imbibere, ac eum carni mortificatæ, in qua sanguis non est, vel non esse præsupponitur, apponere, vt videatur Iudicibus emanationem, vel non emanationem sanguinis expectantibus, atque obseruantibus, sanguis fluere, qui verè non fluit. Et verè nescio an dignè circa saluificam fidem nostram sentiret, qui diceret quod diabolus ista duo quoad cohibitionem, & fluxum sanguinis omnino à stigmatè independentem non possit facere. Nam maiora sunt, aut minus factibilia quæ sacra scriptura, Patres, Theologi, ac
expe-

experientia, diabolicæ potestati tribuunt. Verè in libro Iob cap. 41. v. 24. de Diabolo dicitur. *Non est potestas supra terram, quæ comparetur ei, qui factus est, vt nullum timeat.*

Dicere autem, quod dicere debet, si sibi constare velit Ostermannus, quod diabolus semper à Deo cohibeatur, ne circa Magos, & non Magos stropham istam exerceat, Iudicibusque hoc modo imponat, & innocentibus, quod maximè intendit, calumniæ faciatur; voluntarium est planè, nec vlla Dei promissione nixum, nec traditione acceptum, ergo idem illud eadè facilitate iuxta scholæ consuetudinem rejicitur, quæ asseritur, maximè cum idem tam de proba supra aquam, quam alijs iam antiquatis dici potuisset, prout etiam dictum fuit, vt patet in Rickio.

2. Contra hanc euasione, quæ tamen contrariæ sententiæ fundamentum, & basis est argumentor ex ipso Ostermanno. Nam in fine tertiæ suæ Astrologiæ hæc habet. *Dicere autem quod Deus hoc non permittat in strigibus* (quod scilicet stigmatizentur à Diabolo) *est loqui sine ratione. Cum Deus multo maiora permiserit, exigente hic malitia non timentium eum, prout fuit Angelorum irreparabilis casus, & primorum parentum, imò totius humani generis exitialis ruina.* Argumentor enim pari modo. Deus iusto, & inscrutabili suo Iudicio permisit ruinam Angelorum, è quâ nunquam sunt reparati, nec in æternum reparabuntur, permisit etiam lapsum primorum nostrorum parentum, & in eo totius generis humani, dimisit quoque DEVS in præteritis generationibus omnes gentes ingredi vias suas, vt ait S. Paulus Actor. 14. v. 15. *Omnia etiam sub peccato conclusit, vt omnium misereretur.*

Deniq; plurimos Iudices circa vulgares illas probas, & maximè Patrum nostrorum memoria, circa probam supra aquam permisit à diabolo illudi, annon ergo est mi Ostermanno loqui sine ratione, quod Deus subinde non permittat, hinc inde aliquos Iudices (qui Moysem, & Prophetas habent, quos in re grauissimi momenti & quæ ordinarie ipsorum excedit intellectum, consulere debeant & tenentur, ideoque hoc non faciant ex affectata ignorantia peccant, quoties peccant & suâ propriâ eluduntur voluntate, quoties deluduntur) in proba ista stigmatica deludi, quod diabolo facillimum, & luberrimum est? quis hoc nisi temerarius & sine ratione loquens affirmarit? maximè cum circa electos suos subinde Deus grauiora vel æquè grauiora, quam talis calumniæ alicui non mago strueretur, diabolo facere permittat; vt patet ex historia S. Iob, & SS. Martyrum, quorum multi non alij quam proditores, venefici, ac omnium bipedum pessimi ab insaniente mundo sunt passim habiti, tamen coram Deo fuerint innocentissimi, eorumque innocentia perfectissimè tandem vniuerso mundo testificanda sit in illâ die, in qua laus erit vnicuique à Domino, & in

qua reuelabuntur abscondita tenebrarum, sed de hac Dei permissione potest iterum redibit sermo.

3. Mereri videntur Iudices, qui res à diabolo institutas ad eum accuratè obseruant, atque explorant, vt à Deo relinquuntur, ac illusionibus diabolicis illudendi tradantur. Sumo hoc ex S. Augustino lib. 2. de doctrina Christiana l. 22. in fine & c. 23. in initio. Vbi contra vanas diuinationes differens ait. *Iste opinionibus quibusdam rerum signis humana presumptione institutis, ad eadem illa, quasi quadam cum Dæmonibus pacta, referendæ sunt. Hinc enim fit, vt occulto quodam Iudicio diuino, cupidi malarum rerum homines tradantur illudendi, & decipiendi, pro merito voluptatum suarum illudentibus eos, atq; decipientibus Angelis, quibus ista pars mundi infima secundum pulcherrimum ordinem rerum, diuina prouidentia lege subiecta est. Quibus illusionibus, & deceptionibus euenit, vt istis superstitiosis, & periculosis diuinationum generibus, multa præterita, ac futura dicantur, neq; aliter accidant, quam dicuntur, multaq; obseruantibus secundum obseruationem eueniant, quibus implicati curiosiores fiant, & sese magis, magisq; inserant, multiplicibus laqueis perniciosissimi erroris.* Citat hæc S. Augustini verba Gregorius de Valentia 2. 2. disput. 6. qu. 12. puncto 2. vt probet, quod diabolus ex peruersitate voluntatis suæ, & studio nocendi hominibus, eosque simplicandi vanitate, cum aduertit aliquem eiusmodi vanitatibus deditum, ilico eis sese immisceat &c. Additq; de Valentia hanc esse, vt reuera est, doctrinam S. Thomæ, & aliorum Theologorum, quos ex parte citare possem, & qui ex parte citantur à Sanchez in decal. l. 2. c. 38. n. 4. Ergo cum stigma, vt supponitur, institutum sit à dæmone, & quidè ad hoc, vt per eius explorationem Magi à non magis dignoscantur, quid mirum, quod isti explorationi suæ more suo dæmon sese immisceat, ac exploratores illos miserè subinde, vel etiam sæpè deludat. Nec enim aliud quidpiam ab eius peruersissimo ingenio expectandum. Erat enim, vt refert Saluator noster Ioan. 8. v. 44. *Homicida ab initio, & in veritate non stetit, quia non est veritas in eo, cum loquitur mendacium, ex proprijs loquitur, quia mendax est & Pater eius.*

Hinc, vt excludatur quædam euasio, quam aliquis ex Ostermanno pag. 88. prætereundum posset, sequitur, quod non ille, qui hac proba probatur, & cui sanguis non fluit, probare debeat, quod fraus diaboli permittente Deo inter probandum interueniat, sed quod probare teneantur probatores ipsimet, fraudem illam non interuenire in proba ista. Nam, vt patet ex dictis, communis regula est Doctorum quod diabolus signis ab ipso institutis sese immisceat, & quod homines ista obseruantes, & secundum ea diuinando ordinariè à diabolo illudantur & multiplicibus laqueis perniciosissimi erroris implicentur. Ergo cum stigma institutum sit à diabolo, & quidem, ad hoc vt per eius non fluxum sanguinis Magi à non Magis diuinando cognoscantur, delusionem, fraudemue dæmonis hic interuenire credendum est, vel si dicas hic & nunc eam
non

non interuenire, necesse est, vt hanc contra communem regulam exceptionem probes.

Nam vt exceptio firmat regulam, ita & ille, qui exceptionem, aut priuilegium aliquod contra communem regulam præterdit, exceptionem, aut priuilegium probare tenetur, vt aliquanto facilius, promptiusque quam ego, Ostermannus, credo probauerit. Quod verò ad insensationem attinet, potest etiam hanc dæmon causare in corpore alicuius qui Magus non est, cum corpus non magi tam aptum sit ad illam insensationem, quàm corpus magi, potest enim dæmon hanc insensationem facere independenter à stigmate impresso. Patet 1. in illis qui tacito vel expresso pacto cum ipso nitentes non læduntur, etiamsi à glandibus bombardarum vehementissimè impetantur, quæ sanè insensatio multo videtur esse mirabilior, quam illa, quæ fit in particula aliqua carnis quæ acupungitur. 2. Patet in Ioanne Vaux stabulensi. Nam quando dorsum eius perforabatur in signo stigmatico, nihil sentiebat, nec quicquam querebatur, si verò à tergo ita, vt videre ipse nequiret, eminus signo illius catelli minareris digito erecto, tanquam si acriter torqueretur, reus subito torqueri consueuerat. Refert ex Delrione Ostermannus pag. 30. Ex quo etiam posito signo isto stigmatico, sensationem à diabolo fieri potuisse euidentis est, quem sanè acus in carnem immissa ab ista sensatione facienda minimè impedire potuisset. Nam diabolus multo subtilius carnem sanam, quæ mortificatæ continua est, intrare & pungeret potest quam acus quæuis. 3. Patet. Quoniam potest, dum punctura fit, aciculam aliò, quam in corpus aut stigma diuertere, idque subtilissimè, ad eum ferè modum, quò multi histriones similes ludificationes etiam absq; dæmonis interuentu facere consueuerunt. Ergo, vt summatim dicam, proba hæc videtur intolerabilis hoc ipso, quod varijs modis fraus dæmonis in ea interuenire possit, & quod vix dubium sit, quin fraus ista sæpè interueniat cum malitiosissimum sit diaboli ingenium & voluntas peruersissima eius. Taceo quod ille, qui actu pungit, & explorationem experitur facilè, etiam posito quod bonus ille vir sit, vel minus profundè pungat, vel certè ad partem, quæ sana est, aliquantum acu declinet. Quò quidem è tribus illis energumenis refugit. Nam postquam ea stigma suum ostendisset, nec ex eo quando pungebatur sanguis emanasset, dixit quod nimis profundè acus descendisset. Alij etiam sunt modi quibus dæmon fraudem istam facere potest, à quibus enarrandis superfedeo, cum hæc quæ dicta sunt, abundè sufficere videantur, ad probandum quod æque facilè in hac proba quam in proba supraquam fraus dæmonis interuenire possit.

(::)

CAPVT

CAPVT IV.

*An ex eo reprobanda sit proba hæc, quod tacitum cum diabolo
pactum in ea interueniat, & ex eo quod su-
perstitiosa sit diuinationio.*

Pactum, vt omnes credo docent Theologi, quod in superstitiosa diuinatione homo cum dæmone habet, duplex est, Expressum, & tacitum. Illud committitur, quando expressis verbis dæmon inuocatur, cum eoue pactum initur, aut quando ipsomet facto ista fiunt. Tacitum est, quando quis, vanis, & indebitis medijs aliquid cognoscere adlaborat, etiam si præter hominis intentionem dæmon inuocetur, & etiam si homo expressa voluntate dæmonis opem implorare nolit. Nam vt latius deducit Suarez, & breuius comprehendit Sanchez non repugnat, quod per ignorantiam crassam homo velit duo contraria, vnum scilicet in se formaliter, & alterum implicite, ac in alio. Quamuis enim vtens his vanis dicat explicite se nolle pactum cum dæmone, vult de facto tacitum. Quia vult vt illis medijs ex se inutilibus, & vanis ad eam rem quasi illa vtilia sint, cum tamen vtilitatem habere nequeant nisi dæmonis interuentu. Ita Sanchez l. 2. in decalog. c. 38. num. 4. Nauarrus autem magis genericè tacitum cum dæmone pactum ita describit in summa c. 11. nu. 25. Tacita inuocatio toties fit, quoties aliquis enitur efficere aliquid per causas, quæ nec virtute sua naturali, neq; ex diuina, aut Ecclesiastica dispositione possunt illud efficere, vel quando huiusmodi causæ tanquam necessariæ adiunguntur alijs, quæ possunt talem effectum producere. His positis.

Dico. Omnino videri in hac proba tacitum cum dæmone pactum interuenire, & superstitiosam diuinationem in eâ committi. Quo paulatim hanc conclusionem probem argumentor sic. Qui vtuntur re à diabolo instituta in ordine ad effectum à diabolo consequendum, nituntur ad minimum tacito pacto cum dæmone. Atqui probatores illi vtuntur re à diabolo instituta in ordine ad effectum à diabolo consequendum. ergo nituntur ad minimum tacito pacto cum dæmone. Maior adeo certa est, vt etiam is, qui diuinissima Eucharistia vtitur in ordine ad effectum à diabolo consequendum, quod magi sceleratissimè sæpe faciunt, tacito, si non expresso, pacto cum dæmone nitatur, cum quo omnis qualiscunque communicatio sub pœnâ æternæ mortis nobis est prohibita. Est enim ille abiuratus hostis Dei, & omnium Christianorum.

Hinc nec aliter cum illo agendum, & ne colloquendum quidem, quam cum inimico nostro ait conformiter factò Saluatoris nostri, Luc. 4. v. 35. & Marci 1. v. 25. Nauarr. c. 11. n. 28. Minor quo ad priorem partem probatur. Nam vtuntur

stigma-

stigmatē quod diabolus, vt supponitur fecit, cuius stigmatē quidditas, qualitas positio, ac non positio, cōseruatio, aut permanentia à solius diaboli (nō excludo concursum Dei vniuersalem) pendet voluntate, cum in eius voluntate, ac potestate sit morale, vel physicum signum ponere, hoc vel illo modo istud qualificare, durum vel molle, per quod scilicet sanguis fluere, vel non fluere possit, efficere. Quę omnia certa sunt, cū nihil eorū, diaboli potestatē effugiat, nec ille à superiore potestate, quantum scire possumus, cogatur, vt hoc vel isto modo faciat.

Effectus autem (vt secundam partem minoris probem) huius probationis est vt mago, quando pungitur, sanguis non fluat, non mago autem fluat. & vt sic Iudex in magi, ac non magi cognitionem deueniat. Atqui effectus iste non est à Deo, cuius hac in re institutio voluntasque minime ostendi potest. nec est à natura rei, ergo est, vel speratur à dæmone.

Dicit Ostermannus hunc effectum, nimirum quod sanguis in ista proba non fluat, esse stigmati connaturalem, adeoque effectum hunc eundem esse à naturā mediante stigmatē. sed contra est primò quod hoc plane voluntariè asseratur, cum stigmatē natura necdum explorata sit, nec explorari possit. Ratio est. Quia, vt dixi, physicum vel morale signum à diabolo poni potest, illudque quomodocumque positum, potest ad nutum à diabolo auferri, vel si tale non ponat, quod ad nutum ab eo non sit auferibile, facit hoc, quia ita vult. Ergo sicuti in cognitionem rei venire non possum, quæ in momento mutari potest, quæque in tota sua entitate, ac qualitate ab hominis vafri pendet arbitrio, maxime si ea res ab alijs rebus quoad exteriorem formam non distinguitur, ita multo minus venire possum in quidditatiuam ac scientificam stigmatē cognitionem, quod à vaferrimo, ac inconstantissimo dependet diabolo, & quod ab alijs næuis, ac impetigene corporis non distinguitur quoad exteriorem formam, quod de stigmatē affirmat Binsfeldius, imo ipsa Maria de sa-
ins huius stigmatē dogmatis primaria diuulgatrix. Nam pag. 127. istius libri reprehendi posse stigmatē aiebat propter notam rubeam, alia propter notam nigram, alia propter concauitatem carnis. sed quis quæso est, qui alicubi in corpore suo carnis aliquam concauitatem, vel notulam aliquam rubeam vel nigram non habet? vt proinde (si recte memini) bene dixerit Binsfeldius, in corpore cuiuscunque hominis, si illud diligenter exploretur, similes næuos reperiri posse.

Glossi leg. stipulata § hæc quoque ff. de ver b. obligat. prorupit in hæc verba. Possessionem peritissimi ausi nō sunt definire. Rationem huius rei (quod scilicet possessio definiri non possit) arbitror esse, ait Ludo. Molina tom. 1. de Iustitia disp. 12, n. 2. quod ex statutis, hominumque beneplacito pendeat quis possidere, aut non possidere sit cen-

sendus

fenlus, eaque ratione possessio tanquam quippiam inconstans, minimeq; certam ac inuariatam habens naturam difficile possit definiri, quare mirandum non est, si nulla ex definitionibus habetenus excogitatis plene satisfaciatur. Quis ergo definiuerit, & scientificè cognouerit id, quod non alium authorem habet, quam nequissimam, & inconstantissimam diabolorum voluntatem, institutumque, & quod nec exteriorem certam habet formam, per quam ab alijs rebus distinguitur?

Contra est 2. quod posita illa stigmatis connaturalitate (quod scilicet sanguinem ne fluat cohibere possit) nihilominus possit diabolus calumniam, strophamq; suam circa Magos ac non magos facere ut patet ex superiore capite. Et certe si in isto suo stigmate semper sincere ageret, Diab. primū illud foret sinceritatis illius, qui alioquin fraudulentissimus est, opus, quod ego etiam si Diabolus, eiusque discipula Maria de Sains & id genus probrosissimorum hominum infinita quasi colluies iuratis verbis assererent, credere non possem. Hinc etiā, quia diabolus ut dixi fraudulentissimus est, nunquam certus erit is, qui stigma explorat, num diabolus illud impresserit per modum habitus permanentis, an vero per modum actus transeuntis, & num tum duntaxat imprimat, vel impresserit, quando stigmatis fit exploratio. Sicuti etiam Iudex nunquam certus erit an diabolus phantasticum, an vero vere physicum stigma impresserit, & nū. physice an vero phantastice sanguinē faciat fluere, vel non fluere. Nam pleraque ipsius opera sunt præstigiola, gaudetque maxime per spiritum mendacem decet signis, & prodigijs mendacibus, ob quam causam inter S. Patres, aliosq; Theologos necdum constat, an opera quæ in exodo coram Pharaone per Magos suos fecit verè physica vel phantastica tantum opera fuerint.

Nec refert quod iam experiētiā aliqua docere videatur, quod Magis aut Sagis, dum punguntur sanguis sistatur. Nam & pro alijs probis, & maxime proba supra aquam similis, & forte maior experiētia militauit, & nihil tamen unquam valuerunt. Et ad rem nostram accommodare ait Sanchez vbi supra, quod dæmon similes experiēcias procurat, ut eis homines decepti credant ea esse vtilia, & eis vrantur ad similes effectus comparandos. qui idem author infra n. II. ad huius sui dicti confirmationem magni hominis authores allegat. Alia itaque est, mi Ostermanne, experiētia, quæ scientiarum humanarum fundamentum est, de qua Philosophi à te citati affirmant, alia etiam de qua Iura, alia denique quæ operibus Diaboli, quale haud dubie stigma est, de quo agimus intermisceri consuevit; Hinc si attentè res consideretur, prothocolla quorum fidem implorat Ostermannus, nihil contra hanc nostram sententiam attestantur. Nam affirmant, ni fallor, duntaxat, quod Sage dum in stigmate punguntur, sanguis non fluat, ac etiam quod sæpè istam punctiōnem non sentiant, quod ego non negauro: an autē fraus aut præstigiū dæmonis, cuius opus illud quod

pro

probarum est, in isto non fluxu sanguinis, adeoque totâ istâ probâ interueniat, nec ne, prothocolla non docent & docere non possunt, cum de hoc non ita diligens fiat inquisitio, & huius rei inquisitio ordinariè à Theologis, & pastoribus Ecclesiarum examinanda esset. Sicuti in proba illa supra aquam Prothocolla multarum regionum haud dubie testimonia plurima proferre poterunt, quod plurimæ Sagarum aquis, supra quas illæ projiciebâtur, supernatarint, nec de hoc dubium erat probam istam procurantibus, ac spectantibus, an autem illa supernatio Sagarum facta sit, vt alicuius qualitatis à diabolo Sagarū corporibus impressæ, an vero immediate per Dæmonem, vel etiam num, & quando etiam non Sagis calumniam in ista proba fecerit, vel facere potuerit dæmō, Prothocolla eadem non affirmarunt, sed affirmarunt hoc Theologi mei, in lege Domini, & sacris Canonibus eruditi.

Contra est 3. Quod ipsum stigma quatenus res quædam physica est in corpore cuiuscunq; hominis à dæmone poni possit, quia ad physicâ illam entitatē suscipiendam corpus tam magi quam non magi æque est idoneum, nec ex parte voluntatis, potestatisuè dæmonis vlla potest dari repugnantia.

Fatetur Ostermannus pag. 86. argumentum hoc esse apparenter speciosum, & ad eius vim eludendam viam præmunierat dicens. *Nocentes pariter ac innocentes, stigmata tali à diabolo nocari posse, diuina prouidentia, Iustitia & omni rationi esse contrariū.* Quia autem ab Ostermanno non videtur, negari posse quod diabolus physicam potestatem habeat corpori alicuius non Sagæ entitatem illam physicam imprimendi, nam per hoc quod aliquis magus est, dæmonis physica potentia minime accrescit, omnino dictis Mariæ de Sains conformiter dicere videtur Ostermannus, quod prouidentia, & Iustitiæ diuinæ, ac omni rationi repugnaret, si Deus permitteret diabolo, quod corpus alicuius, qui magus aut maga, non est entitate illâ stigmaticâ physicâ insigniret.

Ego vero mi Ostermannæ, affirmatè dico Deum non solum posse diabolo permittere absque omni iustitiæ, ac prouidentia suâ iactura, vt is corpori alicuius qui magus non est entitatem physicam stigmaticam imprimat, sed etiâ posse per se, ac etiam per bonos Angelos illam impressionem facere. Vt autem hoc rectè intelligatur, & vt omnis æqui uocatio tollatur, aduertendum est, stigma illud dupliciter considerari posse. Quatenus nuda res quædam physica est, substantia, vel accidens. 2. quatenus signum est pacti inter dæmonem, & magum expresse initi. Hoc posteriore modo, fateor stigma esse non potest, nisi in mago & Saga. Implicaret enim contradictionem quod illa persona, in quâ taliter stigma inueniretur Saga non esset, ideoque hoc modo stigmatizatum esse grauius, & peius est multo, quam esse oblessum, & aliqua alia grauius-

grauissima quadam miseria percussum. supponit enim ista stigmatizatio magiam, & pactum cum dæmone initum, & ex parte hominis grauissimum peccatum commissum, tamen si homo ille postea ex toto corde ad Deum sese conuerteret, parum ad modum laborandum esset, quod stigma semel impressum in corpore illius, qui magus fuerat, & se iam conuertit, maneat, vel deleatur, cum stigmati illius deletio non sit aliquid ad veram pœnitentiam requisitum, vnde nemo doctus, ac cordatus Theologus sollicitus esset, quod in illis, quorum confessiones audit, & qui sese conuerrere præsumunt, stigmata deleantur vel non deleantur, adeoque friuola valde & nugatoria, imo diabolica esse puto illa, quæ in libro de tribus Energumenis de delectatione stigmatum traduntur. stigma verò primo modo consideratum potest omnino Diabolus permittente Deo absque vlla iustitiæ, ac Providentiæ diuinæ iactura eorpori alicuius, qui Magus aut quæ maga non est, imprimere. Nec illius falsitatis, quæ per istam impressionem intenderet, caularetque apud nonnullos dæmon, Deus author esset, cuius tamen contrarium sine vlla ratione affirmat Maria de Sains, sicuti eorum peccatorum, quæ indies homines, ac dæmones faciunt, Deus author non est, quæ tamen permittit.

Aduertendum præterea est, quod Deus sæpe aliquid positiuè, ac efficienter faciat, quod in se bonum est, & illi cui fit ac etiam alijs valde vile est ex intentione dei illud bonum dantis, quod tamen postea homini illi, cui datum est, cedit in ruinam, peccatum, ac æternam damnationem, ideo scilicet, quod homo indeumat occasionem male agendi contra Deum, & proximum. Atque hic vnus est ex modis illis, quibus Deus Pharaonem indurasse in Sacris litteris dicitur. Nam auxerat Deus populum Israheliticum in Ægypto constitutum mirum in modum, vt bene & curiose ponderat Bened. Pererius in Exod. c. r. Disputatione 1. *Filij enim Israhel creuerunt, ac quasi germinantes multiplicati sunt ac roborati nimis impleuerunt terram.* ait scriptura. Quæ certe multiplicatio intenta fuit à deo directè, fuitque ea in se bona ac in primis Populo Israhelitico vtilis, ac deo ipsis etiam Ægyptijs, si voluissent, vtilis ac salutaris ea fuisset, quibus tamen hæc eadem multiplicatio fuit in ruinam, ac peccatum præter intentionem Dei. Nam invidentes Ægyptij hanc multiplicationem Israhelitis, ex mandato Regis sui Israhelitas contra ius, ac fas durissimis operibus fecerunt inferuire, adeo vt Pharaon hac ratione cor suum contra Deum ceperit indurare. decantar hoc Propheta Dauid Psalmo. 104. v. 25. dum ait. Conuertit cor eorum, vt odirent Populum eius. nam præcesserat. Auxit Populum suum vehementer. Cui accessit quod Deus optimè certe inductus ratione contra superbum, & proteruum regem vsus sit patientia aliqua, & ab eo flagellum suum rogante Moysè interdum cohibuerit, vt scilicet Pharaon patientiâ, & benignitatem

tatem Dei addiceret, tantoque facilius Moysen exaudiret, & populum Israeliticum tanto citius dimitteret: sumpsit tamen inde Pharaeo occasionem contra Deum proteruendi, & populum durius tractandi. Videns Pharaeo inquit Moyses Exod. 8. c. quod data esset requies, *ingrauaui cor suum & non audiuit eos sicut praeceperat Dominus.* Ecce inquit Bellarmin: de amissione gratiæ lib. 2. cap. 14. quomodo abutitur Pharaeo Dei patientiâ ad indurationem? Et rursus cap. 9. videns Pharaeo quod cessasset pluuia & grando, & tonitrua auxit peccatum, & ingrauatum est cor illius & seruerum illius: quia videlicet flagella Dei cessabant existimabat Pharaeo iam nihil esse periculi, & tonitrua casu accidisse. Quin etiam Saluator noster multis hac ratione positus est in ruinam, & signum cui contradicetur; tamen si venerit quærere quod perierat, & omnes saluos facere. vide præter alios Theologos Bened. perer. disp. 8. in cap. 11. Exodi.

Eodem itaq; modo potest omnino Deus ex certa sibi nota causa absque vlla suâ prouidentia læsione in corpore alicuius abstrahendo ab eo, quod Magus est, entitatem illam physicam, quam stigma vocant, imprimere. Res enim ista quatenus physica est, bona est, adeoque ab illo, quia omnipotens est, fieri potest & in corpore cuiuscunque hominis ab eodem deo poni potest, cum omnium rerum absolutissimus sit dominus. Quod autem aliqui à dæmone male persuasi homines hinc continuo dicerent rem illam esse signum signorum, quod ille in quo ea inuenitur, sit magus, & vt talis puniendus, esset planè per accidens, essetque non deo, sed credulitati hominum adscribendum. Quaresi & in hoc casu Deum iniustitiæ argueret Ostermannus, nimis meo iudicio confidenter, atque audester figmentum in suum insurgeret figulum.

Sed instat Ostermannus latè pag. 87. & 88. Deus defacto non permittit, quod Diabolus aliquos qui magi non sunt in saltibus istis diabolicis repræsentet ergo nec illi permittit, quod alicui qui magus non est, talè rem physicam, quæ stigma putatur imprimat. Resp. Hoc modo necdum probatum esse, quod Iustitiæ diuinæ aut prouidentia repugnet posse diabolum tam innocētibus, quā nocentibus stigma imprimere, quod tamen disertis verbis affirmarat Ostermannus, Secundo posito quod Deus nunquam Diabolo permittat, quod is aliquem, qui magus non est, in saltibus repræsentaret, quod docet etiā Delrio, & Binsfeld. aramen in argumento negatur consequentia. Nam vt Rickio obuiauit Delrio, à particulari ad particulare non valet illatio. Etenim vt graues Authores in materia de legibus tradunt, & ego me doctum memini, sicut in ijs, quæ iuris sunt positiuæ, non licet argumentari à pari, ita à pari non licet argumentari in ijs, quæ à solo Dei libero pendēt à arbitrio. Nam sicut posita in duobus casibus æquali necessitate, ac vtilitate potest Legislator in hoc casu statuere illud, in altero casu aliud, vel nihil, cui ordinationi subditi se tenebuntur

conformare. Nam voluntas legislatoris lege intimata est ratio obligans subditum, non autem necessitas, aut vtilitas, quæ ad legem aliquam ferendam legislatores apta est inducere & quæ ratio mouens legislatorem vocari solet. Ita potest Deus in hoc casu illud permittere, in alio autem illud non permittere, quia ita vult, tamen Deo nunquam desint causæ iustissimæ, cur hoc potius agat, vel etiam permittat, quam illud. Habens itaque Deus omnem diaboli potestatem quasi in manibus restrictam, ac ligatam, eam aliquando diabolo relaxat ad exercendos probos, vt aduersus Iob ea laxata est. aliquando vero ad castigandos malos, vt aduersus Regem Rechab. 3. Reg. 17 cap. Cum itaque hæc res, de qua agitur, à miro pendet Dei arbitrio, ac eius voluntas in istis permissionibus, ac non permissionibus, descendendo ad particulares casus plane inscrutabilis & incognita nobis vt plurimum sit, vnde quæso habet Ostermannus, quod firmâ, & immobili lege statuerit Deus, nunquam permittere diabolo, quod is entitatem illam physicam in corpore alicius, qui Magus non est, imprimat. Edat loca S. Scripturæ, ac S. Patrum, & ex illis solidas rationes deducat Ostermannus; & credemus ei: sin minus, assertiones eius libertate nostra quâ schola nos donauit rejiciemus velut inania, & non subsistentia fabulamenta. Quid quod nec Delrio, nec Binsfeldius satis probasse videantur, quod Deus nunquam permittat diabolo vt corpus illius qui magus non est in saltibus representet.

Nam loca S. Scripturæ, quæ Binsfeldius, & ex eo Ostermannus adfert vt illud. Quoniam in me sperauit liberabo eum. & Dominus nouit pios de tentatione eripere 2. Pet. 2. eos non concernunt, qui vere pij non sunt, & qui in deum non, vt oportet, sperant, ac confidunt, quorum multo maior est copia, quam eorum qui Magi ac Sages sunt. Ergo non est adæquatè de omnibus scilicet qui magi non sunt probatum, quod diabolus eos in saltibus representare non possit. 2. non probauit Binsfeldius, nec Ostermannus, quod deus destineret esse protector iustorum, si sineret eos à diabolo in saltibus representari, falso dein apud Iudices denunciari, ac etiam extremo supplicio affici. Nam tamen hæc grauissima foret tentatio, generoso tamen ac Xanziano animo esset ferenda. Nam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum Roma. 9. sicuti sancti Martyres similes tentationes constantissimè pertulerunt. Quod si autem in casu isto aliqui animis deficerent, ac in desperationis barathrum deuoluerentur, tribuendum illud esset, non deo, qui omnibus tentatis, suâ gratia adest; sed humanæ fragilitati, ac etiam malitiæ, sicuti plurimorum christianorum, vt patet ex historia Ecclesiastica, tempore persecutionis à christianitate defecerunt. 3. Nec ex historijs illis, quas ex eodem Binsfeldio, & ex se adfert Ostermannus generalis regula statui potest. Nam liberauit Deus Susannam, Danielem, & alios è periculis, in quibus

quibus per hominum iniustitiam constituti erant, alios tamen non eripuit. Nonne Naboth iniustissime occisus est. 3. Reg. 21. quis tamen inde inferet, quod fuerit iniustus, aut quod non sperauerit in deum? Præterea multos diabolus per falsas à se exhibitas representationes decipit, ac decipit. Notum est, qua ratione in æternam damnationem pertraxerit Radbodum Regem Frisicæ diabolus, vel etiam qua eum ratione impedierit à proposito sacrum bap̄tismū suscipiendi. *egrotanti, ac dormienti Regi deceptor hominum diabolus* (narratur apud Baron. an. 719. n. 9.) *qui etiam Dei omnipotentis permissu in Angelum se transfigurat lucis, apparuit diademate aureo circumfulgentibus gemmis capite coopertus, vestesq; autem textili roto amictus corpore. Denique attonitus presatus Princeps diligenter in eum attendebat stupens ac tremebundus, admirans cuius speciei & virtutis esset, qui apparebat, isque multimode artis nocendi scuisimus draco ad eum. Dic queso fortissimè virorum, quis te ita seduxit, vt à cultura deorum, & à religione prædecessorum tuorum velis recedere? Noli ita, obsecro, agere, sed in his, quas hæctenus tenuisti, culturis deorum permane, ibisque ad domos aureas æternaliter mansuras, quas tibi in proximo sum daturus, vt verborum meorum dictis astruam fidem. Quapropter cras accersens Vulfrannum Doctorem Christianorum, inquire ab eo vbinam sit illa mansio æternæ claritatis, quam pollicetur, te si Christianum susceperis dogma in calestibus habiturum. Quam cum demonstrare nequinerit, vtriusque partis militatur legati, eoque Dux itineris, & monstrabo illis mansionem eximia pulchritudinis, & fulgoris immensæ, quam tibi post modicum sum daturus; qui euigilans sancto Pontifici Vulfranno cuncta per ordinem pandit.* Ac licet, vt breuiter dicam, postea per signum Sanctæ Crucis tota illa fabrica, quam Dæmon præstigiosè pro Radbodo fabricarat, euanuerit, adeoque Dæmonis fraus pœnitius detecta fuerit, attamen antequam Legati, qui ad domum illam conspiciendam à Sancto Vulfranno missi erant, redirent, Radbodus mortuus erat in gentilismo & ad infernum iusto Dei Iudicio detrusus. Horribilius exemplum est, quod ex Cassiano narrat Illustrissimus Cardinalis Bellarminus libro 2. cap. 11. de gemitu Columbæ. Vixit Heron eremita quinquaginta annis in Eremo in summâ abstinentia, & continentia, & silentio & vitæ perfectæ exercitatione: & postea tamen illusus à diabolo, semet in altissimum puteum præcipitavit: quasi pro merito virtutum ac laborum, non possit vlli discrimini subiacere, & semimortuus inde erutus à fratribus, ne sic quidem respiscere voluit, & in sua obstinatione vitam finiuit. Similia ex vitis Sanctorum & alijs historijs adferri possent, ex quibus euidenter probatur, quod non solum peccatores, sed etiam viri sancti ac iusti istis falsis representationibus diabolicis non solum diuentur sæpe, sed etiam, vt cuius christiano iustus, ac sanctus timor incutiatur, subindè æternaliter decipiantur.

In speculo exemplorum refertur Verbo Luxuria exemplo Sexto ex vitis San^{ct}. Patrum. Quod Monachus quidam vir summæ abſtinentiæ & qui die noctuque in orationibus pernoctare ſolebat, ob ſuperbiam quandam, quæ forte mortalis non fuit, in ſubſequentem modum fuerit deluſus. Induit enim ſe dæmon habitu, geſtuque mulierem per eremum oberrantem, ac quaſi laſfabunda eſſet ad monachi pedes ſe proijcit dicens. Nox me infelicem in eremo latitantem comprehendit, iube me ergò requieſcere in angulo cellulæ tuæ, ne forte efficiar nocturnis beſtijs præda. Dixit: eo que permouit larua iſtâ rectus dæmon miſerum hominem, vt in apertum libidinis ſcelus ruerit, ſeſeque cum dæmone miſcere voluerit. Ecce autem dum id tentatur, diabolus diræ vocis teretimum emittit vlulatum & inſtar tenuis vmbriæ inter manus amplectentis dilabitur. Tunc præterea multitudo dæmonum in aëre ad hoc ipſum ſpectaculum cōgregata clamore ingenti cum cachinno exprobrationis elata dicebat. O monache, qui te vſque ad Cælum extollebas, quomodo iam emerſus vſque ad infernum, diſce, quia qui ſe extollit, humiliabitur, Quid multis? deluſus taliter à diabolo Monachus, eremum, ac Sanctorum, quibuscumque vivebat, confortium dereliquit, & in quæuis vitia ſe præcipitem dedit.

De ſanctimoniali quadam ab incubo dæmone mire afflicta narrat Cætiprætenſis l. 2. Apum. c. 57. n. 24. hiſce verbis. Harum autem vnâ virginem, inquit, in religioſo habitu vidi, quæ cum primo diceret, nunquam ſe in concubitum cōſenſiſſe, plurimum admiratus ſum, quò iudicio hoc potuiſſet in anima non cōſentiente omnipotens permiſiſſe. Credere ergo illi nullo modo volens horriſſicis iuramentis virginem conreſtatus ſum, & tandem ab ea violenter extorſi, vt cum maximis lachrymis, & erubefcentia fateretur, ſe prius mente, quam carne corruptam. Et vide quam occultum & mirabile iudicium æquitatis. Illa vtique cum poſtea doleret, & cum conſiteretur cum lachrymis omni die, nulla tamen arte, vel ſtudio, ab incubo potuit dæmone liberari, ita vt nec vlla valeret crucis ſignatio, non ipſa ſacra corporis Chriſti ipſis Angelis terrifica ſacramenta, donec poſt annos multos oratione, & ieiunio pie Luthgardis dæmon incubus roſaliter fugaretur, & nos quidem ſequimur & ſatemur, ait aut hor (ſaluo tamen iudicio ſententiæ melioris) poſtquam de peccato ſuo amare ſteuit, & doluit, potius ei concubitus dæmonis pena culpa, quam culpa fuerit. Quid multis? Nonne Diabolus, vt experientia iam patefecit ſæpe mulierculas decipit, quod in ſpecie maritorum ad ipſas accedat, & poſt ad abnegationem Dei, & Sanctorum, eas ſeducat. Quid ergo eſt quod Deus non concederet quod idem diabolus aliquid, & qui magus non eſt in ſaltibus quandoque repræſentet.

Sed hoc diſputationis duntaxat cauſa à me in medium allatum ſit, Satis enim mihi eſt contra Oſtermannum quod poſito, quod Deus ſtauiſſet nunquam diabolo permittere, quod aliquem qui magus non eſt, in ſaltibus repræſentet, non ſequatur continuo ergo neque permittit vnquam quod diabolus alicui qui magus non eſt, ſtigma imprimat. Quod

Quod si Ostermannus loca Scripturæ & Sanctorum Patrum attulerit, erit fortè qui illi poterit respondere, & quamdiu hoc non fecerit, non agrè, credo, feret, si nudas ipsius assertiones tanquã nullo fundamento nixas cõtemnamus.

Dixi, vt sic lex in Magi ac non Magi cognitionem deueniat. Nam ex hoc præcisè capite, Probatio hæc videtur esse diuinatio superstitiosa. Volunt enim quantum est ex vi istius actionis, venire in occultorum criminum cognitionè. Nec refert quod ordinariè alia præsto sint Iudicia. Nam de hac probatoria actione loquimur præcisè, cui per accidens est, quod alia sint indicia ad magicũ hoc crimen inuestigandum, imò quo hæc copiosiora, & certiora sunt, eo minus excusabile est, quod proba hæc vsurperet.

Consistit autem superstitiosa diuinatio Secundum S. Thom. 2. 2. q. 95. art. 2. in corpore in hoc, quod cognitio futurorum (idem est de cognitione occultorum, vt idem S. Doctor seipsum extendit artic. 3. ad 2.) inquiratur per id, per quod cognosci non potest; aut vt fusè, ac doctè explicat Francisc. Suarez to. 1. de virtute relig. tract. 3. l. 2. c. 9. quod inquiratur talis cognitio per mediũ, quod non continet conclusionem tanquam causa determinata effectum, vel illam non continet vt effectus causam. Suppono autem, quod signum per quod scilicet cognitio alicuius rei inquiritur, non sit institutum à Deo, vt illud Gen. 9. v. 13. & illud Num. 5. v. 14. Quare cum talis inuestigatio non fiat per aliquam inuentionem, necessario fit per aliquam disciplinam, & magistrum, qui nõ est Deus, nec Angelus bonus, nec homines, ergo necesse est vt sit dæmon.

Iam autem in nostro casu fluxus, & non fluxus sanguinis in hominem qui acui pungitur, medium est omninò improporionatum, per quod in Magiæ, ac non Magiæ cognitionem deueniatur. Nam sicuti exempli causa fornicatio Titi consistit cum fluxu sanguinis Titi, quando is acui pungitur, ita etiam Magia Titi consistit cum fluxu sanguinis Titi. Nec eniam vlla abstrahendo à dæmonis instituto inter hæc dari potest repugnantia. Ergo sicuti stulta est (quod dico propter crassam ignorãtiam, quæ & hic interuenire potest) & superstitiosa hæc consequentia. Titus acui punctus est, & emisit sanguinem, ergo non est Magus. Iterum sicuti non sequitur. Titus, quando acui punctus est, non emisit sanguinem ergo est fornicator, ita non sequitur ergo est Magus: Et quæ quæso connectio, causalitas, ac habitudo physica inter hæc vitia, quæ quatenus habitualia sunt, entia sunt moralia in voluntate humana moraliter subiectata, ac inter fluxum, & non fluxum sanguinis fingi, aut excogitari potest, cum fluxus, & non fluxus sanguinis, ens sit Physicum, crassum, ac materiale. Hinc vt logicè rem explicem, sicuti vox blictri, & vox sindapsis nihil planè significant, & necesse haberent institutorem aliquem, vt hoc, vel illud determinatè significarent, aut vt hæ voces fierent voces significatiuæ, ita per se loquendo fluxus, & nõ fluxus

sanguinis nulla peccata, ac non peccata determinatè naturaliter significant, id eoq; vt hoc peccatum potius, & illud non peccatum potius, quam illud peccatum & illud non peccatum, & quiduis aliud determinatè significant necessario est ab instituyente aliquo, qui non est Deus, nec Angelus bonus, nec homines, ergo est dæmon. Ergo superstitiosè diuinant qui istam significationem isti signo à diabolo impositam obseruant, ac per hoc in Magiæ, ac non Magiæ cognitionem deueniunt, cognoscunt enim Magiam per id, per quod cognosci naturaliter non potest.

Quod etiam verum est posito in membro aliquo, quod acu pungitur, stupore isto, & omnimoda carnis mortificatione, quæ tum à Dæmone, tum ab alijs causis naturalibus causari potest. Nam nec in hoc casu fluxus, ac nō fluxus sanguinis, non magis significant naturaliter Magiam, ac non Magiam, quam motum aliquem, quem caudâ suâ facit Vulpecula aliqua. quæ est in promontorio bonæ spei. Ergo quod etiam in isto casu fluxus & non fluxus sanguinis determinatè significant Magiam, & non Magiam necessario est ab alioius instituto. Si quæras cuius? iam dixi dæmonis. Ergo ob rationem ex S. Thoma datam, qui ista signa obseruant in ordine ad cognoscendum Magiam, aut non Magiam superstitiosè diuinant. Ergo sunt in statu peccati mortalis, ergo non possunt absolui nisi velint ab ista sua proba desistere. Quid tu ad hæc mi Ostermanne? itane iam tibi sufficienter probata videtur propositio illa, qua dixi, huius probæ effectum periri à diabolo. Dic quæso quid desit, vt illud suppleri possit. Certum autem mihi est, quod non solum hæc diuinatoria probatio, sed etiam omnes aliarum similes diuinationes in authoritatem diaboli resoluantur.

S. Ioannes Chrysostomus Homil. 21. ad Populum acriter reprehendit suos Antiochenos, quod similibus diuinationibus fuerint intenti. Ait enim. *Sapè domum suam quis egressus hominem vidit vnoculum, vel claudicantem, & ominatus est. Hæc est Pompa Satânica. Non enim hominis occursum malum facit esse diem, sed in peccatis viuere &c.* Et iterum paulò post. *Dicamne & aliud ridiculosus? Confundor nempe, & erubescō, sed cogor propter salutem vestram dicere. Si virgini, inquit, occurreris, sterilis dies erit, si verò meretrici, dextera, & bona, & multa mercatione plena. Occultamini, & frontem percutitis, & ad terram inclinatis: sed non nunc, dum dicuntur verba, sed cum sunt opera erubescendum est.* Hæc & alia aureum illud os. Ego verò hic doceri cupio, cur ominatio sit, dicere occurrit mihi vnoculus, ergo infælix dies est, & non sit ominatio, dicere

illi non fluit sanguis, quando acu pungitur, ergo est Magus, & cur tam in hac, quam in illa, cuius meminit Sanct. Chrysostomus, fraus dæmonis æquè non interueniat.

CAPVT V.

An ex libro de tribus Energumenis proba hæc, probari vel reprobari queat.

EX libro isto, Ostermannus probam istam latè asserere ac probare conatus est, putauitque se magnam depugnasse pugnam, quando aliquor libelli sui pagellas ad sententiæ, quam defendendam susceperat, confirmationem ex libro isto, aut potius ex assertionibus Magorum, ac Sagarum oppleuit. Sed nullo ex capite magis proba ista mihi displicuit, nec etiam nū magis displicet, quam quod tradita sit in libro isto euidenter enim ex eo mihi probari posse videtur quod proba hæc aut quæ per eam fit diuinitio, in dæmonis authoritatem resolui debeat. Nam, vt ommissis ambagibus rem ipsam aggrediar, ex eodem isto libro constat, quod Diabolus Martinum Delrionem, quasi simplicia nimis, & falsa de Magia scripissæt in Synagoga Sagarum publicè deriserit (quæ tamen derisio summa istius viri velit nolit Maria de Sains, & Ostermannus est gloria) quod item Maria de Sains diaboli multis annis fuerit Discipula, ac obsequentissimum mancipium, quod etiam omnem suam doctrinam, quam de stigmatico isto dogmate habet, non aliundè acceperit, quam à diabolo, & in Synagoga eius, & per longum experimentum quo cum eodem consueuerat, quod deniq; eadem Maria de Sains, vnà cum complicib. suis fuerit probæ illius primaria promulgatrix, ac sententiæ Delrionis & Binsfeldij (quam doctores illi Probam illam rejiciunt) fuerit vana, & garrula oppugnatrix, ad eò vt non puduerit Ostermannum vanissimæ huius mulierculæ vanissimas assertiones ad propositum suum quomodocumque confirmandum, in librum suum referre. Vnde ficti articuli Fidei Catholicæ resoluuntur in authoritatem Dei nobis per Ecclesiæ, cui perpetuam Spiritus S. assissentiam promissit. hoc vel illud reuelantis, quod proinde non vt verbum hominum, sed vt Dei suscipiamus, ita dogma illud de stigmatica proba necessario in authoritatem dæmonis, quæ fallacissima tamen, & mendacissima est, in Synagoga sua, ac dein per Mariam de Sains, imò per ipsum dæmonem immediate, vt præclarum illum librum legenti patet, reuelant necessario resoluitur. Nam huius dogmatis reuelans, ac institutor primarius est dæmon, reuelatrix aut promulgatrix primaria est Maria de Sains, quæ illud in Synagoga dæmonis, & per magnam familiaritatem, quam cum dæmone habuit didicit, & promulgauit. In cuius ergo reuelationis præterquam dæmonis authoritatem hæc proba; & dogma eius resoluitur.

Quapropter sicuti Lutheranismus hoc ipso apud omnes prudētes, & cordatos viros infamis est & esse debet, vt elegantissimè, ac solidissimè deducit R. P. Nic. Serræ. quod Lutherus, in initio infantiæ suæ doctus, ac persuasus sit contra

Sacrificium Missæ à dæmone, quocum Lutherus nocturnam disputationem habuit, & in qua hæresiarcha succubuit, vt ipsemet proprio libr. an. Dom. 1524. referente Ioanne Cochlæo, & alijs toti mundo in perpetuum sui, suorumque ignominia testatissimum fecit. Ex quo euidenter inferri putant Catholicis, quod Lutherani mediante Luthero, sint discipuli diaboli. Ita planè mihi videretur (abstineo mi Ostermanne ab vltiore comparatione) quod proba hæc vt infamissima, & diabolica reijci debeat ab omnibus penitus Catholicis, cùm institutorem alium non habeat quam dæmonem, nullosque reuelatores alios, quàm Magos, ac Sagas in Synagoga Sathana edoctos, & autoritate illius nitentes, cui vt ex S. Athanasio eruditè docet S. Thom. 2. 2. qu. 95. art. 4. etiam vera dicenti credere non debemus. *Nam diabolus suis responsis vera subinde miscet, vt per hoc assuefaciat homines, vt ei credatur.* Quæ etiam à S. Patribus reputatur causa, cui Christus Dominus diabolo miseri alicuius corpus occupanti, & pauca verba quæ & vera, & Christo Domino perhonorifica erant proferenti grauitè illico minatus sit. *Obmutesce, & exi ab eo.* Marc. 1. Luc. 4. Quare omnino Christianè & Theologicè inuictissimus athleta Ioannes Cochlæus Lutherum, postquam is librum suum de Angulari Missa edidisset redarguere voluit subsequentijs verbis. *Non foret necessarium ad argumenta Lutheri, quæ diabolum proposuisse dicit, respondere: Quandoquidem omnes probè scimus diabolum esse versipellem hostem veritatis, malumq; spiritum qui in malo est, ac manet obstinatus, vt nihil boni in mente, aut voluntate sua habere aut proponere possit. Quemadmodum Christus de eo ait. Ille erat homicida ab initio & in veritate non stetit: quia non est veritas in eo sicut & Petrus, Paulus, Ioannes Apostoli, omnesque sancti de eo conquiruntur, quod sit fraudulentus, mendax, calumniator, ac seductor. Nullus igitur Christianorum boni aliquid ex eius argumentis expectare debet: sed dicet potius intra se, etiamsi argumenta per sophisticos fucos apparerent valida quæ soluere non possem, nihil me mouere debent, quandoquidem certam habeo veritatem Christi dicentis. Quia veritas non est in eo. & Pauli, qui ait, Ipse enim Sathanas transfiguratur se in Angelum lucis. Manebo igitur potius in fide Ecclesiæ quàm Paulus dicit esse columnam, & basin veritatis, hæc ille. Idem ergo Cochlæanum consilium do aduersus omnia testimonia, ac Sophisticos fucos Mariæ de Sains & eius complicum à diabolo edoctarum. Certum enim est quod diabolus ab eo tempore, quo Cochlæus ista scripsit se non emendauerit, sed potius in malo profecerit, & quod proinde eandem etiam nouam autoritatem habeat, quam Cochlæus imò Christus Dominus iampridem illi tribuerunt.*

Ac licet alias comparationes inter Lutherum & Mariam de Sains latius instituire possem, eas tamen breuitatis causa omitto, aduerto tamen quod Diabolus ad dogma istud suum promulgandum vsus sit mulierculis deuotissimis suis discipulis.

Nam vt S. Hieronymus ad Ctesiphontem elegantissimè prosequitur, diabolus

Ius ordinariè vti consuevit mulierculis ad hæreses, & noua sua dogmata disseminanda.

Pat. 1. Verissime scripsisse S. Augustinum, quod illi qui res à diabolo institutas obseruant, & sese vanis obseruantijs immiscent, implicentur multiplicibus laqueis erroris perniciosissimi. Meritò etiam cuique mirum videri posse, quod pessimus ille liber de tribus energumenis, manibus ferè quorumcunque hominum impunè teratur, cum tamen assertionibus, ac institutis dæmonum is sit plenissimus, ac istum in finem conscriptus videatur, vt diabolus exercitatus fiat Magister Ecclesiæ.

Pat. 2. Vt puto, ratio. Cur in ijs personis, quæ ob Magiæ crimen suspecte sunt, & vt tales apprehenduntur, & non in alijs hominibus, si pungerentur, sanguis sistatur. Nam licet circa quemcunque hominem, qui pungeretur, facere posset, dæmon quoad impressionem stigmatis, & fluxum, & non fluxum sanguinis, quòd modò circa Magos, & eos qui de hoc crimine suspecti sunt duntaxat facit, attamen circa quemcunque hoc nõ facit, sed circa Magiam, & eos qui de hoc crimine suspecti sunt. Cuius ratio à priori est dæmonis voluntas, ac institutio. Congruentiæ autem esse possunt, quas Ostermann. in medium adducit astrologia sua sexta. Nam dæmon, vt ad obiectionem quandam Ioan. Caluini hæreticè asserentis ad Sacramentum conficiendum opus esse verbo concionatorio, non verò rituali in materia de Sacramentis in genere responderi solet, est simia Dei, eumque in suis institutis nefariè æmulatur, de quo pulchra, & mira exempla habet Iosephus à Costa in libris quos de natura noui orbis conscripsit, & quos Hollandi in suum idioma transtulerunt, refert enim quod dæmon ante aduentum Hispanorum in Peruana & Mexicana Prouincijs suos Monachos, ac moniales in monasterijs collegialiter habitantes, & ipsi die, noctuq; sacrificantes atq; psallentes habuerit & in plurimis alijs Christianam religionem fuerit imitatus, etiam quoad institutionem venerabilis Sacramenti.

Quin etiam Iulianus Apostata instigante dæmone, cuius cultui se totum deuouerat, vt cautiùs faciliùsque Christianos deciperet, atque ad pristinos Deorum cultus eos transferret, plures Christianæ religionis ritus, & mores in Ethnicismum, què ille totis viribus reparare studebat, transferre conatus est. Enarrat hoc Iuliani impium studium S. Gregor. Nazianz. ei coæqualis in hunc ferè modum. Orat. 1. in Iul. *Cum doctrinam nostram dogmatibus quidem, & supernis testimonijs magnam esse conspiceret, eandemq; veterem, & nouam; veterem vaticinijs, ac subluccentibus Diuinitatis nationibus, nouam posteriore Dei aduentu, ac presentia, usq; miraculis, quæ tunc ex ea, tum circa eam designata sunt: ceterum maiorem, atq; insigniorem ob eas Ecclesiæ figuræ, quas traditione acceptas in hanc vsque diem seruauimus. Vt ne hoc quidem eius malitiæ ex-pers maneret, quid comminiscitur? quid facit? Rapscem illum Aegyptium imitatur, qui ad re-*

ducendum in seruitutem Hebræos, Hebræo voluit *vti sermone*, non Syro paucis illorum noto. Idem igitur hic quoq; cogitans scholas, in omnibus Ciuitatibus extruere parabat, & sacraria, sedesq; partim altiores, partim depressiores; prophānorum etiam dogmatum lectiōnes, & explicatiōnes instituere, tam quæ mores componerent, quam quæ in rerum abstractarum tractatione versarentur: precationum alternatim canendorum formam, & rationis, quā in eos, qui peccarent, pro delicti modo animaduerteretur, atq; omnia quæ nostræ planè discipline sunt. Constituebat etiam diuersoria adificare, ac domos excipiendis hospitibus dicatas, nec non Monasteria & virginum Cœnobita &c. Hæc ille.

Vnde, cūm diabolus sit Simia Dei, sicuti exempli causa secundum ordinationem Dei ad ablutionem, quæ aqua fit, & non quæ alio liquido, & ad hanc formam verborum. Ego te baptizo in nomine Patris &c. & non ad aliam essentialiter ab hac differetem, in homine qui baptizatur, supernaturaliter sequitur, vel causatur remissio peccatorum & iustificatio. Ita ex instituto dæmonis modò sequitur in homine, qui de magia suspectus est, ac acu pūgitur, vt sanguis illi sistatur, aut non fluat, & alicui alteri non sistatur sed fluat, si & ille pungeretur. Sicuti ex pariete lac deducitur, quando muliercula aliqua nitens tacito, vel expresso pacto dæmonis parietem ex eius instituto pungit, vel aliquid in eo ponit, ad quod veluti ad signum dæmon excitatur, atq; inuocatur. Tametsi etiam fatendum sit, quod nō omnino infallibiliter effectus in his, & similibus sequatur, tum quod Dæmon spiritus est mendax, qui res ab ipso institutas in tantum obseruat, in quantum ad perniciem hominum istæ conducunt, tum quod dæmon sæpe à Deo cohibeatur, ne id faciat, vel sequatur semper, quod vult ac instituit. Solet enim Deus sæpe bene facere, tametsi homines, ac diabolus pessimè sæpe velint facere, ac pessimè faciant.

Patet 3. Ad diuinationis crimen incurrendum perindè plane esse, siue dæmon loquatur per se, siue per Magos, siue per certas operationes, siue loquatur per certa signa, vt in casu nostro. Nam omnibus illis modis consulitur, rogatur, & responsum dar dæmon, qui responsis suis hoc intendit, quomodocunq; demum ea fiunt, vt ipse consulatur vt DEVS, & vt homines in necessitatibus suis ipsum adeant, & consulant. Et quia Diuinitas nostro modo concipiendi in quorumcunq; occultorum cognitione, eorumque liberâ & arbitraria reuelatione inad æquatè consistit, ex quo duo inferunt Patres, ac Theologi.

1. Quod Angelus naturali sua intelligendi facultate non intelligat cogitationes cordis, & occultas voluntates hominum, cūm hoc proprium sit Dei iuxta illud Esai. 46. *Ego Deus, & non est vltra me Deus, nec similis mei, ammittians ab exordio nouissima, & ab initio, quæ nondum facta sunt.* Et illud Salom. 2. Paral. ca. 5. *Tu solus nosti corda filiorum hominum.*

2. Quod

2. Quod Christus sit Deus, cum ipse cognouerit quascunque hominum cogitationes, easque potuerit pro voluntate sua alijs reuelare. Quia inquam Diuinitas in occultorum cognitione consistit, eam Diuinitatis excellentiam dæmon affectat, hominemque, à quo quomodocunque consulitur, paulatim eò conatur deducere, vt is suam de diabolo æstimationem profiteatur, & signis exterioribus vtcunque ostendat, & dæmonem supremo honore afficiat, quod etiam dæmon intendit, quando ea hominem docet, quæ naturaliter, aut per ordinariam ipsius intelligendi vim cognoscit. Quamobrem grauius peccant non modo ij, qui dæmonem ac Magos consulunt, sed etiam qui illa, quæ dæmon quomodocunque consultus consulit, agunt, & in praxin ex eius præscripto deducunt, tametsi ea in se essent bona, sancta, & salutaria, verbi gratia certum numerum sacrorum, & bonarum orationum.

Nam sicuti Medicus honorem habet, quod ægrotus sanetur, tametsi non ille, sed medicina (proprie loquendo) immediatè sanat, & morbum dispellat, medicina enim à Medico præscribitur, & ex eius præscripto ægrotus medicinâ vtens sanatur, ideoque Medicus honoratur ob sanitatem restitutam. Ita etiam Diabolus summo honore, qui soli Deo debetur afficitur, saltem secundum ipsius intentum, quando ille quomodocunque consultus etiam sancta, & salutaria remedia præscribit, ad aliquid cognoscendum, aut impetrandum. Quæ omnia conformia sunt Doctrinæ vtriusque Thomæ 2. 2. qu. 95. art. 2. & aliorum Doctorum, & nominatim Francisci Suarezij, qui lib. 2. de superstitione cap. 8. à num. 10. doctrinam hanc solidissimè doctissimeque profequitur pressius vestigia Sancti Thomæ quam de Valentia subsequutus, qui etiam addit, quod ille, qui se dæmoni tradit docendum & instruendum quomodocunque, eo ipso crimen Læsæ Maiestatis Diuinæ committat. Ac subinde grauissimam Deo iniuriam faciat, & contra honorem, & fidelitatem Deo debitam agat, non ex vi voti, sed ex vi subiectionis, & seruitutis Deo debite.

Videant itaque qui probam hanc exercent, num, quando illam exercent, Diabolum consulant. Nam certum est, quod diabolus saltem mediate probam istam instituerit, quodque eam per Mariam de Sains & istius farinae homines alios reuelarit. Interim sicuti verbum Dei eiusdem est similitatis, atque æstimationis siue illud immediatè ab ipso Deo, siue per sanctos homines siue per sacras litteras, siue per traditionem, siue per Ecclesiam, siue etiam per certa signa tradatur, & promulgetur: cum infallibilitas, & veritas verbi DEI exoriatur ab ipso DEO, qui in essendo, cognoscendo, & dicendo prima, & infallibilis est veritas, vt communiter à

Theo-

Theologis in propria materiâ tractari solet. Ita eiusdem qualitatis', & fallaciæ est verbum diaboli, siue ille loquatur per se, siue per Energumenos, siue per Magos, siue per certas operationes & certa signa. Quia, qui loquitur, & à quo verbum istud suam qualemcunque authoritatem accipit, vbique ad mentendum, & fallendum sibi simillimus est. Anne ergo laudandas hoc nomine Iulius Cæsar, tamen si hac de causâ à Suetonio reprehensus, quod omnia veteris illius, & gentilitiæ religionis, auguria, Diuinationesque vi solius luminis naturalis illustratus contempserit, nec æstimarit vnquam? Ait enim de eo Sueton. cap. 59. *Ne religione quidem vlla à quopiam incepto absterritus vnquam, vel retardatus est. Cum immolanti aufugisset hostia, profectionem aduersus Scipionem, & Iubam non distulit. Prolapsus etiam in regressu nauis verso ad melius omine teno te, inquit Africa.* Quod Cæsar, hoc & fecerunt prudentiores gentiles aliqui. Vbi obiter notandum. Quod volatus & garritus auium, & similia, per quæ diuinabant, & hariolabantur gentiles, fuerint res à Deo creatæ, & naturales: sed quod Diabolus istas ipsas res determinauerit ad ea significanda, quæ gentiles per ea superstitiosè cognoscere volebant. At stigmata ista & materialiter, & formaliter à diabolo facta sunt, ad eoque à diabolo sunt tam in esse signi, quam in esse rei.

CAPVT VI.

An in Proba hac interueniat tentatio Dei.

Tentatio Dei, quantum ad rem nostram, fit quando quis absque iustâ causâ aliquid dicit, vel facit ad capiendum experimentum diuinæ potentiæ, Sapientiæ, Iustitiæ, Misericordiæ, Voluntatis aut alterius attributi. Ita ex S. Thoma, breuius quam multi alij P. Lessius de Iustitia l. 2. c. 45. dub. 1. Fit autem hæc Dei tentatio dupliciter primo, quando directè, aut expressâ intentione quis Deum tentat. 2. Interpretatiuè, vt dicunt, & implicite, quando quis licet expresse non intendat, ipso tamen opere aliquid agit quod per se ad tentandum Deum conducit, aut tendit. Cæterum formalem Dei tentationem in hoc opere rarè committi à Iudicibus facile crediderim, interpretatiuam autem aut eam, quæ ipso opere fit, licet homo eam non intendat interuenire puto.

Primo & potissimum ex eo, quod probatores illi ad Dei prouidentiam pertinere putent si non expresse, quod fortè simplices non examinant, saltem in actû exercito, & quantum est ex vi ipsius operis, vt diabolum, quando proba fit, cohibeat, ne is Magis dum illi punguntur, sanguinem faciat fluere, non Magis autem sanguinem faciat non fluere: quod vtrumque facere angelicam, eiq; connaturalem potentiam non excedit. Ita in hac Dei prouidentia dogma suum
stigma-

stigmaticum fundauit impia Maria de Sains & incautus Ostermannus primo capite relati. Quæ etiam de Dei prouidentia æstimatio illos iudices, qui proba illa supra aquam utebantur, in fraudem induxit. Quare adesse sibi postulant hanc Dei prouidentiam, aut huius prouidentia executionem, quando proba hæc sit & quidem adesse infallibiliter, postulant quæ voluntas tamen si interpretatiua solum sit, est sine necessitate, curiose item, & Deo irreuentialis, cum nulla Dei promissione nitatur, & tale quid sine vlla necessitate, & indebite per medium scilicet à diabolo institutum petatur. Sicuti etiam re ipsa à Iudicibus proijcientibus supra aquam petitum fuit, ne Deus permitteret, quod Diabolus faceret corpus Sagæ aquis submergi, corpus autem non Sagæ aquis supernatari. Hinc sicuti Sacerdotes illi peccarunt, per se loquendo, qui aquam, aliasque rebus, quibus suspectæ personæ quondam probandæ erant, exorcizant de quibus exorcismis late Delrio, ita peccare mihi hodierno tempore videntur Sacerdotes illi, qui præuiam dispositionem ad stigmaticam istam probam exorcismis suis faciunt. Imo erudite admodum aduertit Franc. Suarez, quod hæc Dei interpretatiua tentatio vix sine vllâ Dei inuocatione exerceri queat, & quod ita tentantes opere & virtualiter istam Dei protectionem, vel cooperationem postulent.

Dixi infallibiliter. Quamuis enim per orationes, aliaque pia exercitia petere quis possit, & debeat, vt Deus ipsum in periculis constitutum cõtra omnẽ diaboli insultum custodiat, innocentiam suam, si contra eam calumniam patiatur, tuteatur, ac propugnet, attamen nunquam tale quid, quod scilicet corporale, & temporale est petere quis à Deo debet, nisi sub conditione, si scilicet æternæ ipsius petentis salutari conducat, & si Deo ita sit visum, quod petens aut orans ex hoc vel illo periculo liberetur, & diabolus corporaliter eum amplius non diuexet. Nam sape salutare est istius modi difficultatibus immergi, vt Deus faciat cum tentatione prouentum, & vt palam fiat, vtrum eum diligamus ex toto corde nec ne. Ideoque hæc temporalia non aliter quam sub conditione nobis orantibus ac petentibus promissa sunt. vt communiter ex Sancto Augustino in materia de oratione tradi solet. Quare qui in periculis constitutus est, oret sicuti orarunt tres illi Sanctissimi pueri apud Danielẽ c. 3. Nam quando statuum à rege Nabuchodonosore erectam adorare debebant, vel, si hoc nollent, in ignem ardentem proijci, dicebant *Ecce Deus noster, quem colimus potest nos eripere de camino ignis ardentis. & de manibus tuis, O Rex liberare, quod noluerit notum tibi sit, O Rex, quod Deos tuos non colimus.* Ita quippe sperabant Dei protectionem, vt interim resolutissimi essent in fornacem proijci, & comburi etiam si Deus statuisset eos à manibus Nabuchodonosoris non liberare. Ad hunc quoque modum orauit Saluator noster, quando ad Sacratissimam passionem sese præparabat, omnes-

E

que

que dolores, quos nostri causa suscepturus erat mente secum volebat, dicebat enim *Pater si possibile est transeat à me Calix iste, verum tamen non mea sed tua fiat voluntas*. Peccatur itaq; in proba hac ex duplici capite 1. Quod petatur hæc Dei assistentia in opere quod dæmon fecit, atque instituit, quod est stigma. 2. Quod petatur hæc Dei assistentia, quantum scilicet est ex vi istius operis probatorij, non conditionatè sed absolutè. Etenim si conditionate peterent, faterentur e quidem re ipsa, quod huius probæ non infallibilis, sed plane fallibilis esset effectus, & quod nullam causam dare possent, qua prætenderent cur diabolus isti probæ non sese immisceat, & cur innocentem non opprimat, quod facillime potest, & vult. Nam causa obquam hæc à diabolo in proba ista fieri nõ posse putentur est ista omnimoda Dei protectio, quam probatores huic probæ infallibiliter adesse sibi imaginantur. vt autem videatur quod non tantum Deum tentando peccetur, quando extrinsecum aliquid miraculum sine necessitate à Deo petitur, sed etiam tum, quando aliquid petitur, non ita, vt à Deo præceptum est nec quando petitur sub tali conditione, sub qua à Deo est promissum, placuit sub verba quædam Francisci Suarez ad maiorem veritatis declarationem adscribere.

Nam tomo 1. de virtute religionis tract. 3. lib. 2. cap. 15. num. 10. hæc habet. *Addo præterea quod licet seclusa omni huiusmodi superstitione sanctum, & religiosum sit reliquias sanctorum ad collum suspensas deferre, vel Euangelium Sancti Iohannis in pectore scriptum portare, & similia, bona fide sperando per modum impetrationis peculiarem Dei protectionem & Sanctorum intercessionem, nihilominus id tanquam omnino certum sperare, non minus quam si esset à deo promissum, non caret superstitione, si non falsi cultus, saltem superflui, Et præterea vbi interuenire potest tentatio Dei, si ob eam confidentiam nimiam temere se homo periculis exponat, aut in periculis omittat ordinaria media quibus se tueatur. Quia postulare à Deo miraculosam defensionem, aut protectionem sine causa, vel speciali instinctu est tentare Deum, Vnde oratio vel alij cultus qui propter hunc finem illi offertur, superflui, ac vani sunt, quia reuera per talem actionem ille non honoratur. Et præterea illa nimia confidentia de consequendo illo effectu ab ipso deo; cum non sit fundata in promissione eius, vel est vana, ac pure voluntaria, vel est nimia confidentia sui, & suorum meritorum, & ex hac parte potest continere pernitiosam superbiam. Denique modus ille querendi commoda hæc temporalia per vsum reliquiarum, & aliarum rerum cum tanto affectu, & credulitate infallibiliter obtinendi illa, & in aliam maiorem superstitionem hominem inducat. Oportet ergo cum debita reuerentia, & spe in Deum, & in Sanctorum Patrocinium quod vtrique non deerit homini, quando, & quomodo illi fuerit expediens, preces dirigere*

Hæc ille. quæ si vera sunt prout ea verissima esse non dubito, quomodo non tentant

tentant Deum omnibusque difficultatibus sese non implicant, quarum dictus author in allegatis verbis luculenter meminit, qui non Sacrosanctis reliquijs ac Euangelio S. Iohannis &c. sed signo à diabolo posito acieus vanæ probationi Deum ita infallibiliter adesse re ipsa æstimant, vt putent Deum nunquam permissurum, quod diabolus isti probæ more suo sese immisceat, aut circa eam faciat, quod facere potest facillime, & quod libentissime faceret, & in quem finem hanc probam, itemque huius fundamentum stigma ab eo positum, ac institutum esse omnino putandum est. Nam de hac Dei circa hanc probam protectione nulla promissio extat in verbo Dei tam scripto, quam tradito.

Porro quod nullum aliud extrinsecum verum miraculum, vel quod in oculis hominum fieri potest, præter hanc Dei extrinsecam assistentiam tam in proba supra aquam, quam hac stigmatica interuenire possit, adeoq; nec aliud prudenter peti possit, euidentis est. Nam quod corpus graue, & ligarum aquis supernatet, & quod sanguis è corpore sanguinolento & punctuato non fluat, aut quod sanguis per carnem mortificatam fluat, potest fieri ab angelica potestate, ideoque mira ista sunt hominibus naturam, ac potestatem Angelicam ignorantibus. Verum autem miraculum est, quod à solo Deo fieri potest, qui omnibus causis, ac potestatibus naturalibus altior, atque eminentior est, nec legibus earum constringitur. Ita expressè S. Thomas 1. parte. quæst. 114. a. 4. communiter receptus.

2. Iudex hac proba periculo diabolicæ delusionis se ipsum exponit, vt supra, sufficienter à me probatum esse puto. 2. exponit proximum per illegitimum medium periculo infamissimæ mortis, cum tamen nullum extet Dei promissum quod proba hæc à fraude dæmonis sit libera, quia si contingat illum, qui probatur, sanguinem non emittere stigmatizatus præsumitur à diabolo, rapiturque secundum sententiam Ostermanni, qui sententiam Mariæ de Sains aliquantulum mitigauit, ad torturam, dein si de corpore, delicti constet ad mortem, quæ vno pede vt cum Dauide dicam, à tortura diuiditur. Quod quæso periculum in mundo inueniri potest, quod huic periculo comparari potest? Nec obstat quod probatores illi ordinariè alia ad torturam indicia sufficientia habeant, nam hoc potius auget peccatum, & expressius tétationem Dei, quæ in isto opere interuenit, declarat. Nam positis sufficientibus ad torturam indicijs, inutile, & innecessarium est, istam probam adhibere. Quia vt Sanctus Thomas 2. 2. q. 97. a. 1. declarat, & ex eo meliores Theologi: hæc interpretatiua Dei tentatio contingit, cum neglectis modis à diuina prouidentia institutis aliquid agitur expectato effectu à solo Deo nulla necessitate, aut utilitate iusta.

Nam tentare dicitur equum, vt eius pernicitatem experiatur, qui eum ad currendum incitat absque necessitate, aut peculiari causa; non autem tentare, dicitur equum, qui in periculis constitutus eum ad currendum calcaribus incitat. Itaque cum abstrahendo ab hac proba Iudices, tutò, & magis legitimè contra Sagas procedere possent, sine necessitate & absque peculiari causa Dei prouidentiam circa hanc probam explorant, vt quantū præcise est ex vi iustius illegitimi mediij proximum suum torturæ & mortis periculis exponant. Habent enim vt supponitur, indicia alia sufficientia, quibus circa suspectas ac apprehensas personas in hoc crimine procedant. 3. Nec huic ab simile est, quod docet G. de Valentia 2. 2. disp. 6. q. 14. Puncto 1. Coroll. 4. & Sanchez lib. 2. in decalog. Cap. 34. n. 12. Merito Iure Canonico prohibitam esse purgationem, qua quis à crimine obiecto se purget ferro candenti, aut aqua feruenti, vt patet Cap. consuluisti 2. q. 4. & alibi. Nam ad tuendum bonum commune satis est, si de crimine, vel innocentia constari possit, ait Valentia, per probationes testium, & per Iuramentum, & alia huiusmodi media ordinaria, & suauius qualia decent humanam gubernationem: nec exponendus est homo tanto periculo. Quocirca cum talis purgatio bono communi non expediat, illà vti, nihil aliud est, quam Deum tentare saltem interpretatiuè.

Quid ergo? anne vti proba ista stigmatica, quæ inuentum Diaboli est, qui etiamnum illam probam annihilare potest, illud suum de stigmatizando Sagas institutum indies mutando, & solum sibi cognita inuisibilia signa, ac etiam Sagis cognita moralia signa, & in corpore earum non existentia ponendo, est interpretatiuè tentare Deum, cum proba, hæc non à Deo tamquam authore naturæ, & politicæ gubernationis hominum ortum suum habeat, sed vt dixi à dæmone, sine cuius operâ, quæ haud dubie pessima semper est, gubernationi hominum abunde diuinitus est prouisum.

Ex quo obiter patet, quod alia sit ratio depositionis, ac relationis, quâ Sagæ suas in saltibus visas complices referunt, & alia ratio sit huius probæ. Nam proba hæc est illegitimum medium, & non est institutum à Deo tanquam ab authore naturæ & politicæ sed à diabolo. Depositio autem, quam Sagæ faciunt circa complices suas visas in saltibus, est medium legitimum, per quod in Magorum Sagarumque cognitionem deueniatur. Siue enim diabolus stigmatium mysterium nunquam instituisset, siue modo reuocaret aut mutaret, nihil ominis procedi posset, & procedendum esset. contra immanissimum hoc vitium.

CAPVT. VII.

An proba hæc bona conscientia practicari possit ex eo saltem, quod probabili sententia nitatur.

SVppono aliquem in praxi sequi posse probabilem aliquam Sententiam (tametsi variæ Doctorum hac de re extent sententiæ) relicta sententiâ magis probabili, & magis tuta. Cuius ratio primaria esse videtur, quod sequens aliquam probabilem sententiam, quam hic & nunc pratico Iudicio se sequi posse concludit, prudenter agat, quod satis esse videtur in moralibus, in quibus alioquin multa sunt incerta, vt quis bene & laudabiliter agat, & vt non peccet. Quæstio ergo esse potest, an Iudices possint in praxi criminali sequi sententiam Ostermanni (qui tamen nec auctoritate sua, nec rationibus suis eam probabilem mihi facit) & fortè aliquorum aliorum tanquam probabilem, supponendo scilicet quod probabilitate suâ non careat, & num sequendo eam nihilominus peccent. Puto enim quod iudices sequendo istam tamque probabilem sententiam grauitè peccent vtendo istâ probâ, de qua hæctenus oppugnando egimus. Nam sæpe alicui probabili sententiæ, quam per se loquendo, tutâ conscientia sequi quis possit, aliundè supernenit obligatio alicuius virtutis V.G. charitatis, Iustitiæ, religionis &c. quæ aliquem obligat vt teneatur nõ sequi in praxi aliquam probabilem sententiam, & vt teneatur non facere, quod alias bona conscientia secundum probabilem sententiam facere possit. Nam hæc virtutes obligant, vt quis eis faciat, quod i ipsi debetur, quando sine peccato, & absque incommodo fieri potest. Exempli causa Confessarius absoluere teneatur aliquem grauitè ægrotantem, qui dat signa contritionis, aut attritionis; licet verbis nihil exprimere, nec confiteri aliter quam signa, & notas possit. Nam officium Cõfessarij & simul tãtum ægrotantis periculum Cõfessarium obligant, vt extrema remedia is pro periclitantis æterna salute adhibeat; adeoque vt Confessarius probabilem suam sententiam quam forte de hoc casu habet, tantisper seponat, & contra eam agere teneatur; ægrotantem, & non nisi signis confitentem absoluendo. Ita aliquis contra virtutem Misericordiæ, charitatis, & religionis peccaret, putans probabiliter hanc formam baptisimi esse validam (prout speculatiue loquendo valida esse probabiliter putatur) *Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti, & procedentis ab vtroque hæc forma* verborum aliquem baptizaret. Nam si forte hæc forma verborum ad baptismum conficiendum, conferendumue non valeret, proximus, qui taliter baptizaretur nullius alterius Sacramenti esset capax, non etiam acciperet vim huius necessarij Sacramenti, & ex hoc duntaxat capite damnari posset, quem sequendo probabilem aliquam sententiam

tanto periculo sine necessitate exponere verat̄ charitas, & forte etiam religio. Eodem modo Iudex ex vi iniuncti sibi muneris; per se loquendo, obligatur omnibus sufficienter consideratis sententiam ferre non secundum suam probabilem sententiam: sed secundum id, quod iuri, & æquitati est conformius, & quod secundum allegata, & probata est probabilis. Nam si posset in iudicando quamuis probabilem sententiam Iudex sequi, sæpe ij iure suo priuarentur, qui multo quam alij, quibus sententia adiudicatur, certius, ac probabilius ius habent, quod videtur esse acceptio personarum quædam, & quod in magna reipublicæ, ac priuatorum hominum præiudicium cederet. Ita Vasquez 1.2. disp. 64. c. 2. Sánchez in decalog. l. 1. c. 9. n. 47. & alij. Eodem modo officium, & æquitas iudicis exigere ab ipso videtur, vt in Iudicijs, & maxime in isto, in quo de vita, honore, & omnibus agitur per legitima duntaxat media procedat, & vt abstineat ab illegitimis, & peregrinis medijs ad veritatis cognitionem acquirendam, quæ secundum probabilem, & magis tutam sententiam talia id est illegitima, & peregrina estimantur. Nam vt de nostro casu duntaxat loquar, si forte proba hæc est illegitimum, & peregrinum medium, exponit se contra propriam suam estimationem, & æternam suam salutem Iudex periculo delusionis diabolicæ, tentationis Dei &c. & ipsemet committit id, nimirum superstitionem, quod summa VI in alijs cupit extirpare, totumque suum iudicium reddit apud viros prudentes suspectum & forte nullum.

Quamobrem idem in hoc casu ferè fieret quod Sanctis Apostolis initio nacentis Ecclesiæ actu Dæmonis intentabatur. Nā Saluator noster Apost. elegerat, vt ipsum opera idololatriæ è mundo eliminaretur, & ad hoc induerat eos virtute ex alto. sed cum Paulus & Barnabas Lystram peruenissent (Act. 14.) & miracula nonnulla perpetrassent, commoti sunt Lystrienes adeo, vt prædictis duobus Apost. voluerint idololatricè sacrificare. Quod si hoc admisissent Apostoli, profecto diabol. per Apostolos de nouo firmissimè stabiliuisset regnū suum. Ita iudices constituti sunt à Deo vt grauissimum peccatum Magiæ exterminent, & si fieri potest penitus eradicent. Si autem sequantur sententiam Ostermanni tanquam probabilem in hac proba practicanda, & si interim esset sententia Delrionis, & mea vera, reuera ipsimet Iudices committerent superstitionem & crimen magicum. Cur ergo contra hoc crimen procedendo non procedunt, via tuta, & cur se sine causa tanto periculo exponunt, imo cur non tenentur tuta, & regia via incedere, & ab omni specie tanti mali abstinere, maxime quod si forte vera esset Delrionis & aliorum de stigmatica proba sententia, maximis & inextricabilib⁹ se trices Iudices inuoluerent. Nā si proba hæc est illegitima & magica, nullę sunt denuntiationes, nullę confessiones, nullæ etiam sententiæ villius probæ, vel vi iudicij quod ex illa proba desumitur,
facta,

factæ, & latæ, quod ex hoc capite de proba supra aquâ affirmat Delrio l. 4. c. 4. q. 5. in fine Binsfeld. citâs multos, & multa, Laiman, & alij. Vnde sequitur quod Iudex, si vera esset sententia Delrionis, qui secutus in proba hac esset sententiam Ostermâni teneatur ad restitutionem famæ, & vitæ ex personis vi talis sententiæ executis, & posteritatibus, ac familijs læsis. Quæ omnia in caput talis Iudicis redundarent, si Apostolica Sedes hanc quæstionem contra Ostermannû, & Mariam de Sains determinaret. Nam ideo hæc proba damnaretur à Sede Apostolica, quia in se superstitiosa, & illegitima ac mala est, adeoq; restitutionis obligatio curreret à tempore commissi criminis. A quibus omnibus incommodis ij Iudices tuti sunt, qui regia, Canonica, & Legali via contra hoc vitiû procedût.

Nec refert quod Delrio ibi supra addat *si alia indicia non sunt*, nam ego loquor quantum præcise est, ex vi huius indicij, quod per hanc probam acquiritur, cui postea tortura denuntiationes, & sententia superstruuntur. nec attendo ad ea quæ huic indicio, vel probæ sunt per accidens.

2. Loquor contra Ostermannum, & Mariam de Sains. Nam hæc omnibus indicijs quæ haberi possunt de magico crimine, præfert indicium stigmatis, ille autem sufficere dicit hoc indicium ad torturam. ita enim loquitur pag. 76.

3. Quod aliquis vel aliqua reperitur stigmatizata, vel quod dum pungitur, sanguinem non emittat, semper de magia commissâ suspicionem augere videtur apud Iudices hac proba vtentes, vel saltem ordinarie augere potest, ideoque cæteris paribus facilius & fortius hoc indicio instructi ad torturam procedunt Iudices, quam si hoc indicium non esset. hinc saltem quantum ad illius suspensionis, & vi illius illatæ torturæ excessum medium hoc stigmaticæ huius probæ est illegitimum medium, quod in isto scilicet excessu, alia indicia nõ comitatur. Ergo excessus ille suspensionis adauctæ, & exinde maioris torturæ, de magia homini suspecto illatæ qui isti suspensioni, & torturæ subijcitur, maior iniuria fit quam alia legitima indicia Iudici præbent. Sicuti Ecclesiastico ius habenti ad beneficium Ecclesiasticum aliquod plane licet numerata pecunia vexam ab eo, à quo contra ius suum impetitur, ac perturbatur, redimere, cum per hanc vexæ redemptionem nihil iuris Spiritualis, quod antea non habebatur, acquiratur, attamen si contingeret, quod redimens vexam hanc ratione maius ius, quam ante habebat, acquireret certè is simoniace peccaret, quia & ille excessus iuris pecunia acquisiti est spiritualis, pecunia haud æstimabilis.

Ita si contingat, quod, nisi vehementer fallor, ordinariè contingit, per indicium quod per probam hanc generatur maiorem suspensionem in Iudice gigni, & reum per hoc ad grauiorem torturam rapi, certe totus ille excessus videtur iniustus cum causetur per medium illegitimum, quod

quod talem suspicionem nec talem torturam de iure causare potest. Et hæc õnia dicta sunt casu, quo sententiam Ostermanni tanquam probabilem aliquis sequeretur, & interim ista sententia falsa esset, & contraria quæ æquè ad minimum quam Ostermanni probabilis, & omnino de tuta, vere esset.

Et quoniam non solum, qui talia agunt, sed etiam qui consentiunt operibus eorum iam dudum ore Apostolico (Rom. 2.) sunt damnati, certe nec minimis tricus implicitus esset Ostermannus, casu quo ipsius hæc sententia falsa esset, & contraria vera, cum publico ille scripto consilium dederit, & quasi classicum cecinerit, ad probam istam ubique locorum exercendi. Haberent enim in casu isto locum vulgares isti versiculi.

Quilibet in solidum, reddat prius iniuriator
Iulio, Consilium, consensus, Palbo recursus
Participans, mutus, non obstans, non manifestans,
Currere cum fure faciunt furique reatum.

De quibus versiculis Summistæ, & Theologi in materia de restitutione late tractare solent, qui videri poterunt & nominatim Petrus à Nauarra qui ad rē nostram lib. 9. de restit. cap. 7. num. 23. de consilium dantibus ita loquitur. *Si enim ille qui dedit consiliū id est, qui ex officio dare solebat, vt Theologus, vel confessor, Theodicus, Advocatus: vel ratione eminentia, vel experientia, vt senes & alij, qui in ea re, vel negotio periti habentur, & nominantur, vel demique ratione stipendij. Hi, inquam etiam secluso dolo tenentur, si eorum negligentia res male succedat iuxta illud, si culpa tua datum est &c. de iniurijs & dam. Cap. finali. Imo si stipendium accepit, non modo de negligentia lata, sed etiam de leui tenebitur (ad restitutionem scilicet) vt supra docuimus. Reuera enim tenebantur diligentes esse imo diligentiores si stipendium accipiunt. Si igitur debitam diligentiam non adhibuit sibi damnum venit imputandum, sicuti efficaci cause damni &c.* Hæc ille. Ac licet Ostermannus satis magnam diligentiam præstitisse forte videatur, attamen latam culpam admisisse in suo dando consilio videbitur multis, quod homo atheologus limites professionis suæ transgressus rei, quam non intellexit, & in qua grauissimè, ac damnosissimè errauit, si errauit, vltro sese immiscuerit.

Ex his igitur, vt breuissime concludam, mihi sequi videtur euidentissimè, quod Iudices ob plurima inconuenientia, quæ atrigi, sententiam Ostermanni etiã ea speculatiuè probabilis foret, in praxi tuta cõscientia sequi non possint.

CAPVT. VIII.

*An aliquid ex libro Iob contra probam hanc adferri,
ac opponi possit.*

EX hoc libro fateor, nihil expresse traditum contra probam hanc inuenitur, duo tamen, quæ non omnino extra rem nostram sunt, non improbabiliter
ex eo

ex eo deduci possunt. Nam constat ex eodem libro, quod tametsi sanctus Iob fuerit innocens, simplex ac rectus corde, & permanens in innocentia sua, traditus sit à deo diabolicæ potestati in tantum, vt ea non solum in totam huius Sanctissimi viri substantiam libere fuerit debacchata, sed etiam vt Sanctum Iob percussisset vlcere pessimo. *Egressus igitur Satan à facie domini, ait S. Scriptura, Iob. cap. 2. v. 7. percussit Iob vlcere pessimo, à planta pedis vsque ad verticem eius. Qui testa sanienti radebat, sedens in sterquilinio.* Hinc enim euidenter sequi videtur, quod falsa sit regula quam ex mente Binsfeldij pag. 89. hifce verbis tradit Ostermannus. *Ex cõmuni Theologorum verà doctrina non esse permissam diabolo potestatem super iustos, sicut impios, & iustos.* Nam falsum hoc est si intelligatur de afflictione corporali, & temporanea, quæ scilicet corpus, & ista extranea tangit, & animam non lædit, & si intelligatur ita quasi iusti minus semper ex permissione dei affligerentur corporaliter, quam iniusti ac peccatores. Quis enim iustior fuit quam Sanctus Iob? is tamen non solum in exterioribus istis, sed etiam in corpore proprio ita afflictaus fuit, adeo, vt Sanctus Iacobus illum omnibus Christianis proponens patientiæ exemplũ ita de eo scribat c. i. v. 11. *Ecce beatificamus eos qui sustinuerunt. Sufferentiam Iob audistis, & finem domini vidistis, quoniam misericors Dominus est miserator.* Nonne etiam quotidie videmus, quod sæpenumero recens baptizati pueri. (vt bene ponderauit S. Hiero) & de quibus de fide est, quod sint iustificati, à dæmone corporaliter diuexentur, quodque magicis incantationibus miserandum in modum subsint, ac lenta morte tandem contabescant, cum interim peccatores validi, ac robusti, & qui in peccatis inueterati sunt penitus, ab omni simili sunt plaga immunes toti per omnem vitam suam? Bene Cato cũ videret res Pompei infelicitè succedere, & victoriam ad Cæsarem inclinare dixit. In rebus diuinis multum esse obscuritatis, eo, quod Pompeio præter fas res suas promouèti omnia prosperè succederent, iustam vero reipublicæ causam tuenti sinistrè omnia euenirèt. Et Sanctus Propheta Dauid *psalmo 72.* fatetur se multũ laborasse, vt cognosceret cur ipsi peccatores in sæculo abundantes essent, & obtinerent diuitias, nec se prius ab isto nodo quæstionis extricatum esse, quam cum intraret Sanctuarium Dei ac intelligeret in nouissima eorum. Similiter Sanctissimus (*Jerem. 11.*) Propheta Jeremias eadem quæstione pulsatus deo conque- rebatur dicens. *Cap. 12. Iustus quidem tu es Domine, si disputem tecum, verum tamen iusta loquar ad te. Quare via impiorum prosperatur: bene est omnibus qui prauaricantur, & iniquè agunt.* Sanctus item Iob *cap. 21.* eandem quæstionem mouens ait. *Quare ergo impij viuunt, subleuati sunt, confortatique diuitijs? semen eorum permanet coram eis propinquorum turba, & nepotum in conspectu eorum.* Interim tamen verissimũ quoque est quod Regius propheta *psalm. 33.* ait *Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorum.* Nam gloria hipocritæ est ad instar puncti, & gaudent impij ad sonitũ

tympani, & in puncto ad infernum descendunt. Iustos autem tametsi afflictissimos Deus gratia suâ præuenit, comitatur, ac subsequitur, facitque vt digni sint æterna retributione. 2. ex eo quod Sanctus Iob percussus fuerit à Sathana vlcere pessimo non incongruenter ad hominem ita argumentari quis poterit. Quod si vera esset de stigmatica proba, Ostermanni Sententia sequeretur, quod si Diab. ista ipsa vlcera quibus S. Iob percussit, exsicasset, adeoq; adussisset vt sanguinis in eis nihil fuisset, S. Iob merito potuisse haberi suspectum de Magia, & ad torturam rapi. consequens est absurdissimum, vt patet: ergo & id vnde sequitur. Maior probatur. Quia si in isto casu punctus fuisset in suis vlceribus Sanctus Iob, nihil sanguinis ex eis emanasset, quia nihil sanguinis in eo fuisse supponitur, ergo protinus contra argumentari & concludere potuisset pater ille Michael apud Ostermannum pag. 48. qui ad Dominum Thorô dixit, postquã Archimagi Ludouici corpus pudendum in modum affectum vidisset, & potissimum quod sanguis ex eodem corpore non emanaret, annotasset. Si hic homo esset Auegnioni cras mane combureretur. Nam talia signa manifeste conuincunt & nunquam inuenta sunt, nisi apud Magos: valeret quoq; in isto casu Ostermanni argumentatio pag. 76. scilicet. *Qualem enim te inueniro talem te iudico lib. 15. p. 15. ffiniur. & talisquisque esse presumitur qualis est habitus.* Potuisse autem diabolum, mi Ostermanne Sancto Iob similia dura & ab omni sanguine exsiccata vlcera imprimere, aut similibus vstulationibus eum diuexare, nunquam credo negaueris, cum dubium nullum esse videatur, quin considerata naturâ & potestate diaboli, is illud facere possit, nec vnquam probabis ex solido fundamento, quod Deus non potuerit permittere Diabolo Sanctum Iob percutere vlcere adustulato & sanguine vacuo, sicut percussit eum vlcere humido, ac Sanie pleno, Denique nullam dabis puto solidam rationem cur non valeat in isto casu ista tua argumentatio. *Qualem te inuenio talem te iudico.*, ergo ad torturam &c.

Iterum si diabolus Sagis suis vnum, alterum uè, aut plura vlcera humida, ac purulenta inprimeret in signum diabolicæ illius seruitutis (nam sicuti carnem mortificatam, ac exanguem pro signo magiæ ponit, ita etiam, si veller vlcere purulenta ad idem significandum ponere, posset) sequeretur quod Sanctus Iob percussus à diabolo similibus vlceribus in isto casu debuisset rapi ad torturam. valeret enim tua argumentatio qualem te inuenio talè te iudico. Nam quod ista tua stigmata, quæ mortificata sunt, & in corpore vndique sano reperiuntur sint signa commissæ magiæ plane est ab instituto dæmonis. Qui talia vlcera, quibus sanctus Iob percussus fuit, instituere ad eandem magiam significandam potuisset. Nec refert quod de facto non aliter, quam sicuti ex libro de tribus emergentis affirmat Ostermannus, diabolus facere putetur. Nam aliter ordi-

nare

nare potuisset, & etiam quacunq; eius ordinatione positâ nunquam admittendum esset, quod ipsius nequitia ac fraude tantum efficeretur, vt S. Iob aut quis alius innocens, ac non magus velut magus ad torturam raperetur. Potius itaque admittenda est sententia Delrionis, antiquandam scilicet penitus hanc probam stigmaticam, cum doctissimi huius viri sententia Diabolus Iudicibus imponere possit, vt eos in superstitione ista detineat, & vt innocentes subinde plectantur. Ac ne videatur casus iste nimis metaphysicus apprehensa N. fuit N. N. ob suspicionem Magiæ, ideoque probæ isti, ac fortuito eius euentui subiecta, & sanguinem dum pungeretur emisit, quod Deus Diabolum cohiberet, ne nequitiam suam circa istam personam faceret vnde innocens putata ac libera dimissa fuit. Quæro igitur si Diabolo potestas data fuisset prout ea dari potuisset, sanguinem in ista persona cohibendi, an tu Ostermanne eam continuo rapuisses ad torturam, ac quaestionibus subiecisses? omnino inquires. Nam valeret apud me lex dicens. Qualem te inuenio talem te iudico. sed iterum peto. Vnde tu habeas quod ista tua lex, vel potius ista tua argumentatio ex verbis istius legis desumpta solida, ac subsistens sit? Corpus certe Iuris tam ciuilibus, quàm Canonici nihil tibi subsidij subministrabit, nec ius naturale vllum. ex quo ergo Iure ista argumentatio constat? vis? Dicam. ex Iure quod Diabolus instituit. Nã ab eius instituto abstrahendo. Fluxus sanguinis secundum Iura recepta, & a superioribus potestatibus lata in ea apprehensa, ac probam istam probata persona tam significauit quod non Maga quam quod pura, ac illibata Virgo esset. vel si tu aliter putes. adfer mi Ostermanne loca, & iura hoc affirmantia, quod tu toto isto tuo libro asserere potius quàm probare conatus es.

CAPVT. IX.

*An Ostermanno ac eius sententiæ fautoribus, ac executoribus,
Spes esse possit aliqua, fore aliquando, vt sedes
Apostolica probam istam stigmaticam
sit approbatura.*

Gratulor Ostermanno ex animo, quod libellum, ac sententiam suam sedi Apostolicæ vt filium Ecclesiæ decebat, subiecerit expectâs ab eadem Apostolica sede causæ istius Definitionem, quâ pro certo sciri possit, quid de proba ista sentiendum sit, & per consequens num posthac ab eadem desistendum sit penitus, aut an bonâ, tutaque conscientia practicari possit. Puto tamen exiguam admodum spem Ostermanno esse posse, fore, vt Penitens causam istam pro ipso eiusque fautoribus definiat. Nam vt ex sanctis

Patris docent Theologi, & vt habet praxis Ecclesiastica, neq; Pontifex, neque etiam Concilia generalia definire possunt quiduis, neque proponunt fidelibus novos fidei articulos, sed ea definiunt, quæ definiiri possunt secundum ea quæ in sacris litteris continentur & quæ veteri & ab Apostolicis acceptæ traditioni sunt conformia, aut quæ in ista traditione continentur. Nam cum controversia esse possit quid sentiendum sit secundum sacras litteras, vel etiam secundum veteris Ecclesiæ placita de hoc vel illo fidei dogmate, & in vtramque partem argumenta adferuntur, adeoque quando aliquid per summum pontificem, ac etiam concilia generalia definendum est, respicit pontifex ac etiam Concilia generalia ad S. Scripturæ, procedentium Pontificum, ac Conciliorum decreta, Sanctorumque Patrum asserta, vt antiquam à Sanctissimis maioribus nostris acceptam doctrinam stabiliant, ac latius explicent vt sciatur à qua parte stent sacre litteræ, & traditio. Vbi autem Ecclesia hoc vel illud determinauit cuius fidelium incûbit in obsequium Christi captiuare intellectum suum, illisque quæ per Ecclesiam definiuntur fidei assensum præbere, cum propter infallibilem Spiritus Sancti assistentiam impossibile sit Ecclesiam in aliqua definitione errare. Hinc bene docet S. Thomas 2. 2. q. 1. a. 10. nihil doceri ab Ecclesia, quod in Doctrina Apostolorum non contineatur, sed explicari magis, & proponi fidelibus propter hæreticos. vide, si placet, præter cæteros Theologos Canum lib. 2. de locis c. 7. Bosium de signis Ecclesiæ l. 3. c. 1. qui S. Augustinum & alios Patres citat. Franciscum Suarez 2. 2. disp. 2. sect. 6. num. 15. Molinam 1. parte. q. 1. a. 2. disp. 2. Banner. 2. 2. a. 7. dub. 2. immediate ante conclusionem 2. Diuersimode autem continetur aliquid implicite in eo, quod est de fide. Primo enim continetur aliquid in eo quod est expresse de fide, sicuti species in suo genere, aut, vt indiuiduum in specie, adeo vt sit generalis aliqua reuelatio distributiuæ, in qua singulares omnes propositiones, quæ explicitè vel implicite vi istius propositionis generalis de fide sunt, formaliter, tametsi confusè continentur. Exempli causa de fide est omnes infantes rite baptizatos esse iustificatos. in qua generali propositione continetur hæc particularis propositio: iste puer rite baptizatus est iustificatus, quæ particularis propositio illi, cui euidetur constat, quod iste puer sit rite baptizatus de fide est. Vel continetur in eo quod de fide est sicuti definitum continetur in sua definitione, sic de fide est Christum Dominum esse hominem, in quo continetur illa, Christus est animal rationale, cum de essentia, & quidditate hominis sit, quod sit animal rationale. vel continetur in eo, quod de fide est, sicuti proprietates in essentiâ suâ, adeoque mediâtè, de qua distinctione, & assertionibus, quæ inde deducuntur, aliquando clarius quam multi alij Franciscus Suarez 2. 2. disp. 3. sect. vndecima a. 5.

At vero quod proba stigmatica sit legitima, quodque Iudices sine vlla superti-

perstitutionis specie eam bona conscientia praticare possint, ne verbulo quidē, continetur in Sacris litteris, vel in traditione Ecclesiastica, neque continetur in aliquo, quod de fide est, vt continetur indiuiduum in sua specie, ac genere, neque vt definitum in sua definitione, neque vt proprietas in sua essentiā. Ergo nullum dari potest Sedi Apostolicæ certum quoddam principium, ex quo probam illam approbet, eamque faciat ab omnibus Iudicibus per vniuersam Ecclesiam quando procederetur contra crimen magicum, vsurpari ac praticari. Attulit quidem hincinde Ostermannus loca Sacrę Scripturę aliqua, quod in longo ac verboso tractatu non est vsque adeo difficile. Sed nisi ego vehementissime fallor, nullus ab illo citatus est locus ad rem nostram, de qua disputamus pertinens. Produxit etiam testimonia Tertulliani, ac Prudentij; sed illi de alio stigmata loquuntur, quam de quo nos, & non insinuant quidem, quod proba ista sit legitima, & si hoc aperte dicerent, Tertulliani, tamen ac Prudentij autoritas tanti non est, vt possit rem aliquam facere de fide. Necessē ergo meo iudicio est, vt Ostermannus causę quam defendendam suscepit, plane diffidat, aut eam ex alijs testimonijs, atque autoritatibus muniat ac corroborer. Quod autem summus Pontifex probam istam damnare possit, multa certe sunt theologica principia, ex quibus damnationem istam perat. Etenim apud S. Patres constans, ac certum est, quod omne nouum dogma, & de quo hactenus Ecclesię nihil constitit, sit falsum, & ad minimum de hæresi suspectum. 2. Certum est quod omnes vulgares istiusmodi probæ sint abrogatę. 3. De fide est quod debeamus cauere ab insidijs diaboli. 4. Quod nos Christiani abrenūtiauerim⁹ diabolo & omnibus operibus eius. 5. Quod superstitiones omnes, ac tentationes Dei sunt omni iure prohibitę. Quamobrem vt Pontifex hanc stigmaticam probam abroget opus illi duntaxat est thesin ad hypothesin reuocare. Est enim dogma quo hæc proba nititur nouum, est etiam proba hæc vulgaris. In ea facillime diabolus potest suas insidias struere, opus item est diaboli quod exploratur, denique superstitio, atque tentatio in hac proba interuenit. Reuocet ergo, vt dixi Pontifex thesin ad hypothesin, proba hæc continuo damnata erit, & expresse damnata habebitur ab omnibus Catholicis.

CAPVT. X.

Resoluntur argumenta Ostermannica.

EX his, quę dicta sunt, non erit difficile ea quibus Ostermannus sententiam suam propugnare voluit, refutare: ne tamen non tam contemptum se, quā refutatum iure conqueri possit, percurram breuiter ea, quę in contrarium obiecit, & quę contra me esse videntur. Ad priores igitur libelli sectiones nihil necesse est respondere, nam nihil ad rem nostram pertinent. Quod autem ad

testimonia Mariæ de Sains & similibus probrosissimorum hominum attinet, abunde, nisi fallor, satisfactum est à me supra. Illis itaque omiſſis principio mihi aberrasse videtur à veritate Ostermannus, quòd stigmata à Diabolo Sagis impressa vocet stigmata supernaturalia, nam constat ex melioribus Theologis quod vna duntaxat supernaturalis sit substantia, nimirum Deus, qui rerum tam naturalium quam supernaturalium fons & origo est: Secundo quod nulla possit creari à Deo substantia supernaturalis; imò si per possibile, vel impossibile Deus crearet perfectissimam substantiam, quam creare potest, illa substantia esset naturalis substantia, non supernaturalis. Ex quo ergo habet Ostermannus, quod stigmata ista vocari debeant supernaturalia? Certè caro mortificata, & infensata est substantia creata, & haud dubie substantia naturalis: causa autem efficiens stigmatis, scilicet dæmon, substantia, & causa est naturalis, tamen si spiritualis sit essentia.

Ipsum denique stigma carnem humanam, adeoque totum hominem non eleuat ad eminentiorem quendam rerum ordinem, quam ad quem suapte natura homo est proportionatus, sed potius destruit hominem, eumque dejicit ad vilissimum & abiectissimum quendam statum. Si itaque de nomine quæstio sit, vocentur stigmata ista, stigmata dæmoniaca, & signa à Diabolo instituta, computenturque inter emissiones illas, quæ à percutientibus angelis fieri consueverunt.

Præsuppono præterea à Diabolo Sagis stigmata imprimi posse, & ea ab ipso illis, quando vult, imprimi physice, vel præstigiòse. Hinc non teneor respondere ad aitiologias illas vel rationes, quibus Ostermannus laboriosè admodum illud probare contendit. Ex quo etiam patet, quod Ostermannus multos auctores pag. 93. citarit pro se, qui nihil tamen illi patrocinantur. nam Sententia illa Auenionensis nihil continet, quod est contra meam doctrinam: nec etiam laudatissimus meus Præceptor Cornelius à Lapide quidquam dixit 2. Petri 2. c. quod meam lædit Sententiam: Sicuti nec Layman si rectè consideretur, tamen si admirer ab eodem Laymanno quæstionem hanc non esse ex professo discusam.

Quare quod ad primam aitiologiam attinet, fateor Diabolum Sagis suis si velit, & ad modum quo cupit stigmata, posse imprimere: tamen si ex loco S. Iob ab Ostermanno allato illud probari non possit. Iacobus autem Ianſonius, videtur locutus esse in sensu accommodatitio: & probandum esset Ostermanno sensum illum, quem ex Ianſonio supra, sententiam illam S. Iob. cap. 41. v. 4. adfert esse à Spiritu Sanct. intentum; probandum hoc inquam, ceter

set contra eum , qui stigmata ista negaret. Quod subiicit de agnoscendo quopiam ex vultu, & notis vultui impressis, examinabo ad conclusionem apodicticam.

De experientia autem, quam dicit esse rerum magistram, & quod per eam probetur stigmata dari, verum dicit & concludit : Sed per hoc non probatur quod Diaboli fraus in istis stigmatibus, eorumue proba nō interueniat, quodque iudices secundum eam diuinare possint, & quod Deum non tentent. Nā de hoc per experientiam, quæ sensibus fit, non docetur, sed illud inuestigatur per discursum, & rationes de quibus supra: sicuti nec substantia corporea sensibus visus & tactus percipitur, sed ea inuestigatur, & intelligitur per intellectū, & discursum ad miraculo eorum (accidentium scilicet) quæ immediate sensibus percipiuntur. Hinc sensus reuera non decipiuntur (tamen si deceptio intellectus inde subsequi possit) etiam si contingeret, quod accidentibus suis substantia non subesset, & nuda accidentia permanerent, vt fit in accidentibus Sanctissimi Sacramenti, cum accidentia sint obiectum sensibile sensuum visus, gustus, tactus & immediatum, & obiectum Quo, vt dicunt: substantia autem, quæ accidentibus subest obiectum Quod, quia id quod ad miraculo sensuum cognoscitur, atque intellectu inuestigatur est substantia, quæ obiectum Quod nominari consuevit. An autem, & qualiter deceptio in sensibus fiat, inquirunt philosophi tractantes de anima. Quod si itaque deceptio sequatur in intellectu eorum, qui dum stigmata probant, iudicant se videre quæ non vident sibi, & suæ curiositati attribuant. Nam vt ea, quæ supra dixi, vt cunque & hic confirmem, si ille meretur destitui gratiâ Dei, & à spiritu fornicationis vinci: imo si hoc ipso mortaliter peccet, etiam si in fornicationem expresse non consentiat, qui sciens & volens domum alicuius in honeste aut fornicariæ personæ ingreditur, & cum ea familiariter agit, nam exponere se periculo peccati mortalis, ordinariè est peccatum mortale, quomodo non merebuntur decipi, & quomodo se non exponunt periculo illusionis. diabolicæ illi, qui scientes & præsupponentes stigma esse à Diabolo factum, illud certa quadam curiositate, & in ordine ad certum quandam effectum, explorant, vt secundum fluxum aut non fluxum sanguinis superstitiosè diuinent?

Eodem modo Respondeo ad aitiologiam secundam, & concedo Ostermanno ab illis, qui negant stigmata à Diabolo Sagis imprimi eodem modo negari posse quod nix sit alba: tamen si in ijs stigmatibus, vtpote operibus Demonis fraus sit metuenda semper, ac non tam certum sit, quod hic &

nunc.

nunc verè physicum stigma Sagæ impressum sit, quam quod vera & physica alba nix de nocte ceciderit: nam nix opus est Dei, qui veris operibus gaudet, & vera physica ac solida opera facit: stigma autem opus est Dæmonis, qui fraudulentissimus est, & fraudulentissime semper agit, licet subinde applicando aëtiua passivius verum physicum animalculum efficiat.

In tertia aitiologia nihil plane probat contra me; imo ex ea argumentum contra ipsum desumpsit supra.

Quarta iteologia propius ad rem videtur accedere & me nonnihil quaerere velle: sed in cassum. Argumentatur enim in hunc modū *contraria*, inquit, *sententia*, nullam scilicet *stigmatibus illis diabolicis fidem adhibendam*, est *Reipublice perniciofa*, est primo, quia *patrocinetur crimini gravissimo & nocentissimo Reipublice, & Ecclesia*, impedit enim illius dignam *castigationem*. Iudices enim, quibus hæc opinio est *persuasaf*, vel non puniunt *sagas*, vel non nisi leuiter concessa vita, hinc fit *vt innumeri eo afficiantur*, & *Diabolus tuto grassetur*. Secundo *condemnat præcipua tribunalia Orbis Christiani tum Ecclesiastica, quæ secularia, non solum imperitiæ, & imprudentia, quod inter stigmata naturalia, & demonica non possunt distinguere, sed etiam iniustitiæ, & crudelitatis, quod tam seua morte afficiant homines ob maleficia quæ ipsi reuera non commiserant, sed quæ duntaxat ex illis characteribus perperam colligantur*. Itaque hæc opinio nullo modo tolleranda. hæc ille superciliose magis quam perite. Nihil enim veri in tota ista ratione continetur.

Falsum enim est primo, quod *sententia illa, quæ probam abrogandam dicit, sit Ecclesiæ & Reipub. perniciofa*. Est enim illa *sententia, vt dictum est à me ante fustus, praxi, & definitionibus Ecclesiasticis conformis, & insuper tutissime contra immanissimum hoc magiæ vitium, incedit & ab omni specie mali se abstinet*.

Secundo falsum est, ne quid dicam aliud, quod *sententia illa patrocinetur gravissimo, & perniciosissimo crimini: hanc quippe calumniam viris doctis, & per omnia Catholicis, qui in ista sententia sunt, non affingere, sed probare debuisset Ostermannus, saltem vmbrailem aliquam iuris sententiolam ad istam suam censuram palliandam Doctor, & Professor Iuris in medium debuisset adferre*.

Tertio falsum est, quod *Iudices, quibus hæc sententia persuasaf est, sagas vel non puniant vel non nisi leuiter puniant*. Nam, si qui tales sunt, de quo mihi non constar, quandoquidem facta, & intentiones aliorum ego examinare nō possum, nullum patrocinium habent ex ista opinione contra sagas non procedendi, si alias sint indicia sufficientia, quæ enorme illud factum, & personas, quæ illud commiserunt indicant. An non magia agnita & punita fuit in varijs tribunalibus, antequam Diabolus mysterium illud stigmaticum instituisset & propalasset? An ne multi indices sine ista proba nupera tripissimè feruentissimeque

meque ante hac processerunt, & etiamnum procedunt? Et an ne multi auctores exempli causa Binsfeldius ex Delrio vtilissimos tractatus de magico isto crimine ediderunt, & modum contra illud procedendi luculentissime docuerunt, qui tamen probam istam iam tunc pullulascentem damnarunt? An tu illos mi Ostermanne facis patronos sagarum ideo, quod diabolicum istud institutum & pessimarum muliercularum promulgatum scriptis suis doctissimis explorerunt? Ex quo quæso canone, & lege habes, quod contra crimen istud procedi non possit, nisi per probam istam? Quid si Diabolus stigmaticum illud mysterium non instituisset? Quid si reuocaret, & istam suam mutatam voluntatem reuelaret per vnâ ex relictis discipulis Mariæ de Sains, an tu mi Ostermanni cōtinuo contra magos procedi non posse? Et si hoc pronuntiares, an putas tibi sine lege, & Canone, & ratione asserenti ab omnibus credidere?

Quarto falsum est per hanc sententiam præcipua Orbis tribunalia quæ Ecclesiastica, quæ sæcularia imperitiæ, ac imprudentiæ argui, ad quod probandū opus fuisset Ostermanno nominare tribunalia, quæ stigmatica hæc proba videntur, & quenam non, vt ita plena comparatio inter vtraque tribunalia institui posset. Mihi vero certum est, quod tribunal Apostolicum, apud quod est Clauis scientiæ, hanc probam nec approbat, nec vsurparit. Secundo quod multa similiter sint tribunalia Sanctæ inquisitionis in Italia, Hispania, alijsque Christiani orbis regnis, & prouincijs ab istâ probâ exercendâ libera. Vnde ipsemet Ostermanni eadē ista tribunalia, & quidē omnium supremū imperitiæ, ac imprudentiæ arguit, quod scilicet præstātiſsimā, & infallibilissimā hanc probā non adhibeant aduersus perniciosissimū magiæ crimen, quodq; huius probæ neglectu sinant sagas ac magos in immensum crescere, & Diabolum impunè grassari.

Præterea cum mysterium stigmaticum à Diabolo, eiusque instituto omnino dependeat, & ille in horas illud mutare possit, an ne imperitiæ arguit ipsum Deum Ostermannus, quod tanquam politicæ gubernationis auctor insufficientia mediâ ordinarit, quibus contra magiam procedant, eamque exterminēt iudices? Quandoquidem medium stigmaticum à Dæmonis, non Dei instituto originem suam traxit. Vnde non Deo, sed Diabolo, de medio isto gratiæ agendæ forent, nam non Deus, sed Dæmon illius est author.

Denique tam hæc, quam subsequente aitiologia æquè propugnata fuit proba supra aquam, quam modo illis propugnatur proba hæc stigmatica. Videatur lib. 4. c. 4. q. 5. l. 2. Delrio, cuius nōnulla verba ad rē non omnino impertinentia hic ascribere volui. Nam sicuti illa contra iudices, qui putabant, quod non possent contra sagas absque probâ supra aquam procedere, prolata sunt; ita etiam contra illos, qui sine proba stigmaticâ se procedere non posse putāt, prolata esse iure merito censentur. Verba autem sunt eiusmodi: *Docentur*

(iudices) mortale peccatū esse non obedire Ecclesia, quæ vniuersim prohibuit vulgares probationes. Non puto me hæc in re falli vnam ex causis cur canonicis, & ciuilibus medijs veritatem non assequantur, præcipuam esse credo, quod huic supersticiosæ probationi confidant, cæteris, hoc est, iustitiæ, & Deo diffidant, & ideo eas obeant negligentius. Nonne hoc meretur decipi, & illudi? Sed quæro ego annè & hæc sensura conueniat stigmaticæ probæ, æquæque superstitosæ, & omnibus confidentibus in ea?

Quintam aitiologiam vel rationem hiscæ proponit verbis. In criminibus exorbitantibus, & atrocissimis, quæ sunt noctu plerumque in locis abditis & remotis, quæ sui natura non possunt probari nisi per certum genus hominum, & in quibus nulla remanent vestigia, sed facti transeuntis sunt, & in animo plerumque consistunt, vti sortilegium, hæresis, & alia, in his inquæ, non est religiosè inherendum regulis Iuris, sed extrâ ordinem procedendum diuersa à cæteris criminibus ratione. Innoc. in cap. cū omnes, extra de constit. Alex. & Ias. in l. de pupill. §. si quis forte. ff. de nou. oper. nunc. Er à Iudice animosius arbitradum, imò ex indicijs minus legitimis ad torturam perueniendum, Boss. in præct. tit. de ind. n. 200. adeo quod si veritas haberi aliter non potest, coniecturalem probationem putet sufficere non solum ad torturam, sed etiam ad condemnationem. Bald. in li. quicumq; verf. 8. de fet. fugit. & l. cum probatio, ff. de prob. Boss. d. tit. de delict. n. 18. Hylman, Vot. Cameral. tom. 2. part. 1. vot. 6. n. 55. & 65. & maxime Farinac. de indicijs & tortur. q. 43. n. 67. & seqq. Quid igitur vetat, quin propter hæc stigmata, quæ iuxta assertiones inquisitorum criminalium in nullis alijs personis, quæ sortilegis cõmuniter deprehenduntur, indicium aliquod ad torturam colligamus, cum sola effluxio sanguinis, siue ex vulnere siue ex ore, & naribus post vnū, vel plures dies à morte defuncti, quia experientia hoc docuit, & rarissimè sefellit, homicidam indicet, & contra astantè simile quid ministrer. Gomez. 3 var. ref. 13. n. 15. Masc. 2. de prob. concl. 867. n. 24. Far. p. 1. tit. 5. q. 52. n. 154. & ibidè ab eo citati.

Respondeo vt ab vltimo incipiã, inducium illud, quod fumitur ex eo quod corpus alicuius defuncti sanguinè emitit, incertū est, & nullū. Nam oritur ex causis ignotis fluxus ille, non enim cõstat, an fiat operatione diuina in detestatione homicidij, & vt sic homicida occultus patefiat, an ex causa aliqua naturali, vt ex impressione aliqua affectuū animæ in sanguinè & spir. quæ ad præsentiam rei inimicæ veluti ad repugnandū concitetur, an fraude aliqua diaboli, ita meus Lessius de iust. lib. 2. c. 29. n. 167. citati que pro se Gomefium.

Secundo rationes cur proba ista adhiberi non debeat, dedi suprà latius, in quibus consisto, donec in contrariū ab aliquo meliores, & solidiores adferantur. fundamentalis autè ratio esse videtur, cur proba ista suspecta, & nulla sit, quod nitatur instituto, & mysterio Diabolico, quod ex vi suscepti Christianismi omnes Christiani detestari, & abominari debent.

Tertio ex meis Theologis, & summistis putauit hæc tenus, quod in criminalib; debeant esse probationes ad aliquem condemnadū luce meridianâ clariores, quod

quod lumini naturali conuenientissimū est, & ex lib. absentem ff. de pœnis à Doctōribus tradi consuevit. Ostermannus autem in hac sua aitiologia expresse ex alijs docet coniecturalem probationem sufficere iudici, vt ad torturam, & ad condemnationem aliquem rapiat. Quæstio hic est primo, an solum loquatur de Iudicibus supremis, & an etiam inferiores Iudices hoc suo priuilegio comprehendat, quod optarim ab ipso certa aliqua lege, & canone comprobari. Secundo num hæc potestas, quam Iudicibus hic tribuit Osterman. tanta sit, vt maiorem aliquam ad quosuis opprimendum quiuus Tyrannorum exoptare non possit. Quid enim tyrannus aliquis etiam bona conscientia, si Ostermanno credimus, non attentabit contra quiduis & quemuis, si illi coniecturalis aliqua probatio sufficiat ad condemnandum aliquem? Quod enim Ostermannus dicit de sortilegio & Hæresi, hoc tyrannus facile extendet ad proditones, & crimen læsæ maiestatis & maxime cum Ostermannus dicat pag. 57. quod sagæ dignoscendæ sint ex vultu, cum in os hominis illæ non aspiciant, quod tamen experientia falsum esse me iam pridem docuit. Item pag. 77. quod magis minax sit vultus, & feralis habitus, quod etiam in multis fefellit, & fallit: Item pag. 85. quod ex physiognomia mala præsumptio mala præsumatur. Cum itaque plures homines, quam Magi turgidos, & vastos oculos habeant, imo cum illos non habeant omnes Magi, cum etiam pluribus quam Magis minax sit vultus: & feralis habitus, vt patet in militibus pluribus, imo gentibus integris, & hominibus quodammodo infinitis, quomodo plurimi qui Magi non sunt à Iudicibus ab Ostermanno instructis tanquam magi ad torturam non sunt rapiendi, & occisione condemnandi, quandoquidem coniecturalem probationem aliquam & ad torturam, & ad condemnationem sufficere docuit. Tertio num hic idem dicat alijs verbis Osterman. quod Iureconsultus ille apud Delrionem dicebat, scilicet quod Iudices possint semoro iure, æquitate, & ratione sed proprio ducti motu à dolo tamen alieno quod placuerit statuere. Quod si id quoque velit Ostermannus videat qua censura eandem doctrinam afficiat idem Delrio libro 4. cap. 4. quæst. 5. sect. 2. refutando. 12. argumentum

Cæterum vt ad ea quæ de physiognomiâ tradit Osterm. hic obiter respondeâ, dico quod absque diuinatione superstitiosa coniectatio quædam physica per physiognomica signa fieri possit; sed quod ea debeat contineri intra debitos limites, vt scilicet nihil amplius per ista signa cognoscatur quam naturaliter per eas cognosci possit. Hinc nullum inde sumi potest indicium vel ad torturâ, vel ad condemnationem. Nam in iudicijs agitur de criminibus actualiter commissis, non de propensionibus naturalibus, & quasi naturaliter habitualibus. Nec enim vllum physiognomicum à natura datum est indicium ad vllum peccatum

carum actualiter commissum significandum: imo & ipsę naturales propensio-
nes, quę varijs de causis sæpe in effectum non procedunt non nisi tenuiter ad-
modum per signa ista indicantur.

Quod autem iterum ad principalem obiectionem attinet, in criminibus ex-
orbitantibus, fateor, vt v. g. hæresi & sortilegio, quę priuilegiata crimina dici
consueuerunt, sæpe recedendum est à regulis Iuris positivi, ad quod non ita
strictè princeps supremus alligatur, qui etiam efficere potest, vt inferiores iudi-
ces eo non obligentur: nunquam tamen recedendum est à regulis Iuris natu-
ralis: nec vlllo vnquam modo procedendum est per medium superstitiosum,
quale est proba ista, vt multis est à me probatum.

Denique falsum est, quod dicit Ostermannus, quod Hæresis, & sortilegium
nullum post se relinquunt vestigium. Possunt quidem hæc vitia, sicuti & alia
solamente, & voluntate committi: attamen sortilegium (vt de Hæresi modo
nihil dicam) expressiora indicia, & vestigia post se relinquit, quam adulterium
& alia crimina. Etenim fit, vel consummatur crimen hoc expressa Dei abnega-
tione: exercetur etiam in saltibus nocturnis coram personis multis, vt supponi-
mus: tristissima quoque post se relinquit vestigia, quoniam vitio isto homines,
& animalia miserimã internecone sæpe numero delentur, & bellum atro-
cissimum ipsis elementis, & segetibus, omnibusque rebus creatis, imò ipsi Deo
indicitur, propter quod & temporaria, & aeternã pœnã est dignissimum. Quid
quod ipsemet Ostermannus vestigia huius vitij pag. 91. gradatim enumeret &

Sextã aitiologiã ex eo, quod Diabolus est simia Dei, eumque in nefarijs suis
institutis æmulatur, multis congruentijs operosè admodum conatur probare
D. Osterm. quod Diab. Sagis Iuis stigmata ista imprimat vel certe imprimere
possit, quod ego nunquam negauro. Quid enim illi facilius, quam sanguinem
ex carnis particulã aliquã Sagæ extrahere, itaque signum iniri inter ipsum, &
Sagam fæderis ponere? Cum etiã innocenitissimis pueris totum sepe sanguinẽ
exsugat, eosque hacratione occidat vide Osterm. pag. 24 §. aliud exemplum.

Aduerte tamen circa hanc aitiologiam primo, quod Diabolus, si perfecte
Deum, qui fideles per sacrosanctum Baptisimum, & Cõfirmationem obsignat,
& spiritali quodam caractere in animabus eorum insignit, exactè imitari
velit, potius spirituale, vel tale, quod visibile & palpabile non est, stigma sagis
suis imprimere deberet, quam illud, quod crassum, & palpabile, & per fluxum
& non fluxum sanguinis explorabile est. Nam caractèr in baptisatis, & con-
firmatis & ordinatis impressus plane est spiritalis, & inuisibilis, adeo vt etiam
in animabus à corporibus separatis, & aeternum damnatis indelebiliter per-
maneat: circa quem quidem caractèrem Summus Pontifex nihil disponere
potest. Nam quicumque verè & Christianè exempli causa baptifatur, eo insi-
gnitus

gnitur, & insignitus permanet, quã diu viuit etiam si hæreticus, & magus fiat, imò etiam si damnetur. Et quia non solum ex baptisatis vniuersim sumptis, sed etiam ex illis qui permanent in Ecclesia Catholica verè fideles plures fortè dantur, quam saluantur, non est character ille indelebilis signum quo Deus electos suos obfignet, sed signum est, quo Deus Christianos obfignat, & quo eos ad alia Sacramenta suscipienda, vel conferenda adaptat. Hinc verum quoque non est, quod tamen Pater ille Michaelis affirmat apud Osterman. pag. 48. quod crux sit signū electorum. Est quidem crux extrinsecum, & visibile signum, quo Christiani à non Christianis discernuntur, & quo pugnamus aduersus aëreas istas potestates, sed multi Christianorum, qui crucem Domini Christiane vsurpant, non sunt de numero electorum, sed sunt de numero reproborum, vt apud Theologos receptissimum est. Nam multi Christianorum sancta cruce vrentium peccatis mortalibus sese coinquinant, & in ijs absq; penitentia moriuntur, ideoque æternum damnantur.

Aduerte secundo præcipuam congruentiam, cur Diabolus Sagas stigmatizando obfignet, esse ab Ostermanno prætermittam, quæ meo iudicio ea est, vt istis suis stigmatizationibus fraudem faciat ludicibus imponat, & innocentibus, aut vniuersim ijs, qui sagæ aut magi non sunt calumniam, si quãdo potest, struat. omnia enim opera eius nobis suspectissima esse debent, licet non nūquã in vitilitatem nostram aliquid operari velle videatur, quale putant fortè aliqui esse illud, quod stigmata suis magis imprimat, vt istis velut certissimis notis ab alijs, qui magi non sunt magi discriminentur. Nam vt ait S. Leo ser. 19. de pass. Domini, *Beneficia eius omnibus sunt nocentiora vulneribus.* & S. August. lib. 8. de ciuit. Dei c. 24. *Dum beneficia præstat magis nocet,* & S. Bernardus in ser. quodam de quadruplici debito in hunc modum discurret. *Non timeo vobis fratres à viribus sathana, cum nouerim fortitudinem eius per Redemptoris nostri vulnera traductam & deductam ad nihil, à versutis & astutis illius formido mihi est pro vobis, in quibus partim subtilitate nature, partim experientia temporum sub tot annorum millibus eruditus fragilitatem humane nature quæquam se verterit non ignorat. Sic ille insatiabilis homicida primis parentibus nostris non vsos, non leones, non fortia terre animalia delegauit, sed tortuosum, & callidum serpentem, qui per sinuosa volumina nunc caput cauda, nunc caudam capite tegere consuevit.* Hæc Bernardus. Quis itaque opus illud stigmaticum quod proprium Diaboli est, fraude carere sibi persuaserit, cum sanguinolentus ille homicida nihil magis desideret, quam si audè facere, hominibus imponere, & innocentibus calumniam, facere, maxime cum illi nihil facilius sit, quam fraudem in ista re, de qua agimus facere, & passim exercere.

Aduerte tertio quod Tertulianus lib. de præscript. c. 40. citatus ab Ostermanno loquatur de hæreticis sui temporis, qui insigante Demone res à Christo Do-

mino institutas, vt hæreticorum mos est, æmulabantur. Non dicit autē Tertulianus, quod diab. ea, quę circa istos hæreticos faciebat sine adminiculo hominum hæreticorum immediate, & per se fecerit, imo contrariū puto colligi posse ex Tertulliano, subdit enim de gentiliū à Numa Pompilio institutis sacris, & cæremonijs subsequētia verba. *Ceterum si Nume Poppilij superstitiones reuoluamus, si Sacerdotalia officia, insignia, & priuilegia, si sacrificantia ministeria, & instrumenta, & vasa ipsorum sacrificiorū, ac piaculorū, & votorū curiositates consideremus, nonne manifesto Diab. morostratem illā Indæa imitatus est? Qui ergo ipsas res de quibus sacramenta Christi administrantur tā æmulanter adfectauit exprimere in negotijs idololatrię, vtique & idē, & eodē ingenio gestijt, & potuit instrumenta quoq; diuinarū rerū, & S. Christianorū sensum de sensibus, verba de verbis, parabolis de parabolis profanē & æmulē fidei attentare. hactenus Tertulianus. Quis autē ignorat quod veteres gentiles, & maximē Romani per summū Sacerdotē, & alios inferiores sacrificia, & alia sua superstitiōsa instituta circa Deos, hominesq; ordinariē fecerint, tamen si omnia ista gentiliū superstitionia instituta, ac sacrificia dæmonib; velut authoribus attribuuntur, quia ipsis instigantibus ad æmulationem diuinorū mysteriorū apud Iudæos institutorū ordinata erant in hominū certissimā perniciē. Ita etiam dicitur Diab. à Tertul. quosdam tingere ipsas quoq; res sacramētorū diuinorū in suis mysterijs æmulari, & quosdā in fronte signari. Faciebat enim hoc per hæreticos ab ipso edoctos, & ad hoc ab ipso institutos, vt ita tingerent, in frontibus signarent, & res diuinorum Sacramentorum nefariē æmularentur.*

Porro hæretici quos innuit Tertulianus sunt nefandissimi & spurcissimi Carpocratiani, Gnostici, Basilidiani quorū Principes Magi erāt, quiq; in criminibus nefandissimis, & maximē in probrosissima libidine sagis nostris similibus erant, vt refert, tamen si inuitus S. Epiphanius hæresi 26. & 27. & ex eo, & alijs P. P. Illustrif. Card. Baronius anno 120. Ex quo authore etiā patet, quod iisdē hæretici amuleta peculiaria Deos Basilidis, & præcipue supremū illum ΑΒΡΑ-CAΖ referentia, aliasq; imagines superstitionis habere, & conferre cōsueverint, quorum amuletorum effigies, & exempla habes apud eundem Baron. solebant insuper Carpocratis discipuli certis quibusdā notulis, aut Symbolis sese ab alijs hominibus discernere, & vt refert S. Irenæus Li. c. 25. in fine dextere auris partē perforare. Quæ certe perforatio, stigmatico isti Diabolico mysterio vtrinq; similis est, differentia tamen est vt insinuauī, quod perforatio hæc ordinariē fuerit facta ab hominibus, Carpocratis scilicet discipulis, à quibus proinde totam suam significationem habere potuit. Stigma autem magicum hodierni temporis immediatē imprimitur ab ipso Dæmone, exploratur per periculosum, fraudulentum, & præstigiōsum effectum, totamque suam significationem habet à Dæmone. Imo etiam si eiusdem qualitatis, & æstimationis Carpocraticum stigma

gma impressisset Dæmon, sicuti modo imprimit Magis & Sagis, tantum inde probaretur, quod sicuti Diabolus renouat hoc vlcerosissimo tempore hæreses in veteri Ecclesia, & à Sanctis Patribus condemnatas; ita etiam renouet eandem hærescon vetera instituta, cæremoniaque imo etiam si Sancti Patres aperte referrent, quod hæretici illi ad seipsos certo cognoscendos per aciculas, & fluxum, & non fluxum istum sanguinis itemque per stuporem, & insensationem sic probassent, nihil hoc esset contra meam sententiam. Nam referre istam probam inter mysteria hæretica, & diabolica, quæ impia, & abominanda sunt communiter. Viçtas autem libentissimè darem Ostermanno manus, si probaret, quod vetus illa, & Christiana Ecclesia, itemque Sancti Patres nostri taliter occultos hæreticos, & magos per aciculas, & per fluxum & non fluxum sanguinis probassent, aut illam probam luculentissimis suis scriptis, quibus de hæreticorum istorum mysterijs agunt, approbassent, & sibi commissis magistratibus sæcularibus demandassent, vt talem probam circa magos, & fagas instituerent, eosdemque tortura, vel etiam morte condemnarent. Hic quæso desudet Ostermannus. Nam quam diu hoc non fecerit dicam cum Stephano. V. Quod Sanctorum Patrum documento sancitum non est, superstitionosa adinventione non est præsumendum, & obseruabo consilium Sapientis. dicentis Ecclesiast. 11. *Attende tibi à pestifero, fabricat enim tibi mala, ne forte inducat super te subsannationem in perpetuum.* Quis autem quæso tam pestifer, quam Dæmon?

Ad septimam aitiologiã concedo Antichristianos ab ipso Antichristo fore insigniendos, & diab. per stigmata ista quæ sagis imprimit Antich. fortè præcludere velle. Hinc tamen non infertur, ergo diabolus in ista impressione syncerè, agit semper vel, ergo Iudices ista stigmata certa quadam obseruatione licite explorant, neque Deum tentant.

Octauã aitiologiã suã idem intendit Ostermannus, nimirum quod Dæmon veneficis stigmata imprimere possit & de facto imprimat. Ideoque nihil contra me toto isto discursu concludit. Proponit enim hoc dilemã Oster. *Stigmata illa, & note iniusta, quæ in veneficis deprehenduntur, aut sunt naturalia, aut sunt supernaturalia, id est præter communem nature ordinem à supernaturali aliqua causa isdem impressa.* Respondeo stigmata ista quæ in veneficis reprehenduntur si veræ entitates physicæ sunt, esse in se res naturales, ob causas quas ante dedi; respectu autè subiecti, cui imprimuntur possunt esse violenta, si imprimerentur alicui contra suam expressam voluntatem, nam essent violenta, quatenus sunt cõtra elicitũ, aut etiã imperatum actũ voluntatis, quatenus vero subiectum, cui imprimitur, vt cũq; destrunt violenta dici possunt respectu appetit⁹ inãti. Conatur enim, quæuis res quantũ potest seipsam in esse suo conseruare. Denique efficiuntur,

& impri-

& imprimuntur à Dæmone, qui nihil supernaturale efficere potest. nec video quid tota ista aitiologia contra me concludere possit Ostermannus

Cæterum ad maiorem veritatis elucidationem circa oetiologiam hanc obseruo primo, quod Ostermannus totum mysterium stigmaticū ponere videtur in eo potissimum, quod notæ istæ, quæ, quando punguntur, & explorantur aciculâ sanguinem non fundunt, & insensatæ sunt, reperiantur in medio carnis vnde quaque viuz, nulla putredine, ac fetore circūdatæ, quales notæ nusquam in alijs morbis à medicis corpus humanum, eiusque affectiones obseruantibus repertæ sunt, ex quo plane concludendum viderur, quod notæ istæ stigmatice sint à Dæmone duntaxat, & nō ab alijs causis naturalibus. Sed quid si diceretur ab Ostermanno necdum cognitum, & exploratum esse, quid Medicorum placita de notis istis determinatura sint, nam licet de omnibus morborum generibus accuratè forte satis pro instituto suo tractarint Medici, attamen paucissimos esse putem, quibus cura fuit ex professo stigmatum istorum naturam, & proprietates indagare: imo sicuti natura noua quocidie protrudit monstra (quod nec Osterman. ignorauit) ita etiam nouos quotidie generat, & causat morbos, aliosque effectus, tum ob aliquem causarum naturalium inter se concursum extraordinarium, tum quod Deus nouis morbis peccata hominum punire, ac castigare de nouo decernit. Ex quo ergo probat Osterm. quod stigmata ista non sint noua monstra à natura nouè protrusa, & generata? & vnde probat quod de essentia particulæ carnis à causis naturalibus in corpore humano existētib, aut extra illud existētib mortificatæ sit, quod particula illa carnis mortificatæ sit in corpore humano cū fetore, & putredine? Deniq; vnde probat quod nulla causa naturalis præterquam Dæmon aliquam particulam carnis mortificare non possit, nisi eadem illa particula sit fetida, & putrida, aut saltem carni fetidæ, & putridæ proximè continua, aut contigua?

Secūdo ex epla illa, quæ Osterm. in mediū adfert in hac sua aitiologia, & quibus probat quod à naturalibus causis sanguis sisti possit in eo, qui pungitur, & quod naturaliter nō solū à Dæm. sed etiā ab alijs causis causari possit omnimodus ille stupor, me maxime confirmant in mea sententia, scilicet quod Dæmon fraudē in proba ista facillime facere possit, sanguinē scilicet cohibendo, & stuporē inducēdo per causas naturales ipsi notas, & ad istū effectū producendum naturaliter habiles, qualis fuit lapis ille, de quo ex Cardano refert Osterman. Tertio mirum admodum mihi videri, quod Osterm. scribat pag. 73. de stupore qui dum per aciculâ corpus stigmatum exploratur, cernitur in hunc modum *Que autem tanri stuporis causa proxima esse queat non admodum anxie erit querēdum ei, qui ipse secum reputauerint, quem admodum nihil homini à Dæmone nisi mortiferum, atque exitiale accidere possit.* Nam nisi certum sit quod naturale & intrinsecum sit stigmati
à Dia-

à Diabolo Sagis impresso sanguinem, quando illud pungitur, cohibere, & stuporem illum per modum habitus permanentis causare, nullū est subterfugium Ostermanno, quo probam istam à Magiæ opere excuset. Etenim si non fluxus sanguinis, & stupor ille non causetur immediatè & formaliter à stigmate, certe qui illum effectum, dum stigma pungit, expectat, eum expectat à Dæmone, cum nec corpori, nec stigmati naturale sit istum effectum causare: nec effectus ille causetur à Deo, nec ab angelo bono. Anxiè ergo non solum inquirat Ostermannus quænam stuporis illius sit proxima causa, sed solide etiam probet quæso, & non solum asserat, vti pag. 84. stigma esse proximam causam, quod sanguis, dum proba fit, cohibeatur, quodq; corpus alioqui sanū nō sentiat punctuationē.

Dico à Magiæ opere. Nam supra cap. 4. Mag. à Diuinatione distinxit, illa enim ad opus operā Dæm. faciendū, hæc ad cognitionē aliquā ab eodem accipiendū per se & primario tendit, ideoq; etiāsi connaturalissimū stigmati esset sanguinē cohibere, & omnimodā istā insensationē causare, proba hæc à magia sed non à diuinationē defendi posset, ob rationē quā ante dedi. Adde autem rationibus istis, quibus connaturalitatē stigmatis oppugnavi, quod proba hæc à mag. defendi nō possit nisi conditionate, si scilicet Dæmō tale stigma posuit, quod naturaliter, & quasi formaliter sanguinem cohibet. Etenim si non tale stigma Dæm. posuit, cui iste non fluxus sanguinis non est cōnaturalis, certe extraordinariū illum, & corpori humano non naturalē effectū taliter expectare Mag. crimē est. Et quia omnino in Diab. potestate est stigma cum tali connaturalitate, & absque illa ponere, non video cur in Dæm. potestate non sit facere quoties probatio ista fit vt vere mag. opus in ista proba fiat, ideoque qui ista proba vtuntur proximo, & euidenti Magiæ committendæ periculo sese exponunt, quod in se graue est peccatū. Sicuti si impudica, & procax quædam mulier viri alicuius voluntatem, quoties is ab ipsa aspiceretur, in fornicationis consensum moraliter, vel etiā physice (ponam^o) pertrahere posset, & maxime vellet, certe talis vir, si ipse pelliciendi istā vim cognosceret, peccaret cōtra castitatē mortaliter, quoties illā mulierē libere aspiceret, ob periculū, cui illā aspiciēdo sese exponit. Sed anne dæm. omni muliere nequior & procacior est? & num illi tam facile stigmata, quibus naturalitas sanguinem cohibendi non inest, ponere: vel illum affectum extraordinarium independenter à stigmatibus facere, aut non facere, quam facile mihi est, aut alicui cuiunque homini suspirare. Proinde sicuti tollere & soluere licet ligaturas, aliaque maleficij signa non tamen tollere illa licet cum noua superstitione, aut cum periculo superstitionis committendæ: ita nemini licet stigmata explorare cum nouo superstitionis peccato, aut cum periculo superstitionis committendæ.

Adde hic non tolli signū maleficij, sed explorari in ordine ad certū quendā effectum, & hoc mediante in ordine ad rei occultæ cognitionē accipiendā, idque ex Dæmonis instituto, quod nullo in casu licet, & ne adminiculariter quidem

Respondetur ad conclusionem generalem apodicticam.

TAndem deuenimus ad sectionē vndecimā libelli Osterm. in quā apodicticē, id est demonstratiuē fidem istis signis diab. adhibendam esse, & probā istam legitime vsurpari posse concludit. Optassem autem cōclusionē hanc apodicticā ex propositionibus syllogistice dispositis fuisse deductam, vt ita à quouis primo quasi intuitu possit diiudicari, nū conclusio hæc deducta sit ex euidētibus, certis, immediatis, necessario veris, prioribus, notioribus natura, & causam continētibus conclusionem, propositionibus. Sane si conclusionem apodicticā mihi exhiberet, proponeretue Osterm. libentissime ei victas darem manus & animitus de parta victoria ei gratularer. Sed tantum abest, vt eius ista conclusio sit vere apodictica, vt nihil minus esse videatur quam apodictica. Discurrit enim in hunc modum. Res dicitur esse eius, cuius signo est signata. l. quod si neq; 14. §. 1. ff. de peric. & commod. rei vendit. cap. Si iudex de sent. Ex com. in 6. facit text. in cap. Quod quidā 1. q. 1. & c. quēadmodū 23. q. 7. c. postea signatur 23. q. 2. c. sane proferatur, & c. Magnæ, Extra. de voto. tā quoad dominiū, quā quoad possessionē. l. 3. c. de bon. vacant. l. monumentorū. 6. c. de Relig. & sumpt. fun. vbi Dd. Quod publice incisa in æs vel marmor, vel in lapides probent & c. Respondeo res eius esse dicitur cuius signo signata est 1. quod si neque, sed non semper eius est res, cuius signo signata est. Ratio est, quia sepe contingit, quod aliquis, vel per ignorantiam, & inaduertentiam, vel per malitiam rem signet alienā, & non suam, vt experientia, notissimum est. Quando autem de hac falsificatione constat, non modo non adiudicatur falsificanti res, quā signauit, sed etiā pro grauitate delicti punitur falsificās, & res vero Domino assignatur, vt par est. Multi præterea sunt falsarij quia falsa instrumenta conficiūt, vel vera falsificant, de qua materia variæ in Iure sunt leges & capitula, hinc ipso facto excommunicātur omnes quotquot litteras Apost. falsificant vt patet in Bulla Cænæ & apud summistas v. falsarius Nauarrum c. 17. n. 169. qui etiā docet & vere, quod mortaliter peccet qui aliquam scripturā in damnum alterius falsificauit, eā, sciens falsum esse, vtitur, aut malitiose abscondit cum obligatione restituendi omne damnū quod inde sequitur. Denique instrumenta confecta per falsificatē Notarium ipso iure sunt nulla, postquam scilicet de falsitate conuictus & condemnatus est Notarius ille, vt ex iure & Bartolo docet Syluester v. falsarius. n. 5. At vero in casu nostro Diab. stigmatifando fagas, easque suo quasi sigillo obsignando, obsignat non rem suam sed alienam. Etenim faga quia homo & creatura est, plurimis titulis est & manet Domini Dei, & quidquid in rem istam attentet Dæmon, tyrannicā attentat vsurpatione, teneturque se homo quamdiu uiuit, ex vi solius dominij quod Deus in illum retinet, quidquid cum Dæmone contraxit retractare quanto citius, & suam omnem perfidiam vera in Deum pœnitentia delere. Quamobrē licet in stigmatibus imprimendis

primendis officio Notarij fungi videatur Dæmon, vt patet apud Osterm. pag. 41. quando sigilla sua sagis imprimit: attamen nullam fidē omnia ipsius sigilla, ac instrumenta promerentur, videnturque ipso iure quasi naturali nulla. Nam eorum author Dæmon spiritus est mendacissimus, & Pater mendacij, & est homicida ab initio à Christo Domino iudice omnium viuorum ac mortuorū pronunciatas. & tam multa crimina falsi commisit, vt potius omniū falsorum Notariorum instrumenta admittenda forent, quā instrumenta & testimonia Dæm. Et vero quia Dæmonis verbis nullomodo ab vllō Christianorum credendum est, cum ex fide quę verbis illius adhibetur, certissima toti⁹ generis humani pernicies sit procreata, & non aliunde homines in quęuis peccata, & æternā damnationē passim precipitentur, quam quod eius verbis, aut suggestionibus crediderint, credantque, nullo etiā modo signis & operibus eius significantibus credendū est. Nam signa ista, vt etiam docet Osterm. sunt loco verborum, & non habent maiorē auctoritatem quā eius est autoritas, qui signa ista instituit, aut qui per ea signa iam posita significat, & proloquitur. Quare sicuti non est credendum Dæmoni dicenti, hæc est Saga, ita etiam non est credendū eidem Dæmoni in frontē alicuius hominis legibilibus litteris scribenti, hic est mag⁹ aut hæc est saga: ita similiter nec credendū esset Dæm. signanti & sigillanti per certa signa, & stigmata & quasi repta dicenti, hæc est saga. ratio est quia Dæm. tam est mendax, & toties est de falsitate conuictus, vt nec dictis, nec sigillis suis vllam fidem promereatur, & vt semper de falsitate contra eum sit præsumendū. Et scire velim cur magis credendū sit Dæm. verbis dicenti, aut signis significanti hæc est saga, quam debuerint primi parentes nostri credere Diabolo dicenti, Eritis sicuti Dij scientes bonum & malum.

Addo etiam si Diab. aliquid dicat, quod est expressē in sacris litteris, aut quod alias est de fide Catholica, Diab. illud dicenti nō esse credendum, quoniā si illud idem crederetur quia Diab. hoc dicit, actus ille credulitatis vt sic esset actus fidei Diabolicæ. exempli causa, hæc propositio Deus est trinus & vnus, est de fide Catholica & expressē à Deo reuelata. Hinc aliquis hanc propositionē credens ideo, quia à Deo reuelata est, aut quia Eccles. (quatenus illa scilicet substat regimini & directioni Sp. Sanct.) illā propositionē docet, elicit actū fidei diuinæ. Si vero eādem propositionem credat quod eam doceat Eccl. quatenus illa est congregatio plurimorū insignissimorū, & Doctiss. virorum, elicit tum quidē actū fidei humanæ excellentissimæ, non autē diuinæ. Si vero eandem propositionē credat, quia eam audiuit ex suis parentibus & similibus elicit etiā actū fidei humanæ: deniq; si eam credat, quia eam Diab. reuelauit, aut reuelat, elicit actum fidei Diab. cum actus ille vt isti reuelationi substat in Dæm. reuelantis auctoritatem reuoluetur. Atque hoc est quod Ostermannum in toto suo discursu decepit, quod non aduerterit Diab. siue is loquatur consultus, siue vltro se ad loquendum offerat, esse falsarium, & dicta signaque eius semper esse falsissima & suspensissima, & diuina-

tionem superstitiosam in hoc consistere quod signis à Diabol. positis credatur, & per ea in occultorum aut futurorū cognitionem deueniatur. Hinc etiam si credā eo ipso quod equus, bos, ovis, vel alia res cum signo Osterm. notata sit Osterm. propria quoad dominium, & possessionem, arguunt. tex. in l. stigmata C. de fabricen. vt ipse citat; non tamen credo quod res aliqua sit Dām. quam ille sigillo suo signauit. Nam pro Osterm. & bona eius fide, & sigillo ab omnibus semper præsumitur & præsumi debet: de Demone autem & fide eius, semper præsumendum est quod fraudem & deceptionem faciat. Quo etiam modo iudicandum est de omnibus istis comparationibus, quibus præclaram istam suā apodixin exornauit Osterm. Nam Archiepiscop. agnoscitur per pallium, cuius Romanus per togam, Iudeus per circumcisionem, clericus per tunsuram, mulieres per anulum, monachus per habitum monachalem. Hæc quippe signa instituta sunt ab hominibus ad hoc, vel illud significandum, adeoque quantum est ex se vere id, ad quod significandum instituta sunt, significant, tametsi in istis signis magnæ fraudulentæ sæpe interueniant, nam meretrix sæpe se induit habitu matronæ honeste, hereticus habitu Catholico, non monachus habitu monachali, vt experientia euidentissimum est. Hinc videns aliquem indutum habitu monachali monachum illum esse iudico, nisi fraudem habitu isto indutus fecerit. At stigmata ista signa sunt Diab. de quorum essentia est, vt fraudē & deceptionē faciant, & contra quæ eorūq; authorē Diab. semper præsumendū est de deceptione, & fraude. similiter dicendum est, quod aliquis cognosci possit ex vultu, cum vultus & illi impressæ notæ aut delineationes signa sint naturalia per quæ homines ab inuicem naturaliter dignoscuntur. Ita notæ ille quibus homines in ludum vel metallum pro criminibus damnati, antiquitus insigniebantur, & quidē in facie (quæ legem Christianissimum Imperat. Constant. Magnus aboleuit, volens notas istas in manibus vel suris invari, ne facies hominis deturparetur, & quam legem postea restituit Imperat. Iconoclasta Theophilus) signa erant à magistratu legitimo impressa, & ordinarie fraus ab illis aberat. verum de notis istis & seruis stigmaticis & literatis, & de nobilibus stigmaticis alicubi erudite more suo disseruit Illustrissim⁹ Card. Baronius. Cum itaq; nulla inter ista signa naturalia, & politica, & stigmata Diabolica iusta comparatio esse queat, quæ quidem ad rem nostram pertineat, videat quæso Osterm. num elenchum comparationis ille ipse admiserit potius, quam Doctores & Consultores Leodienses, & mei Louanienfes, quos ab Ostermanno arietatos esse admodum miror, cum si putauerint, fortissimas manus philosophorum, medicorum, Iuristarum ac Theologorum emittere possint, quibus aciem suam velut nouo milite, & nouis animis erigant & nouum suum hostem nec ipsum firmo pede in acie consistentem, vel penitus prosternant, vel in apertam fugam

conijciant.
FINIS.

Gb 2233

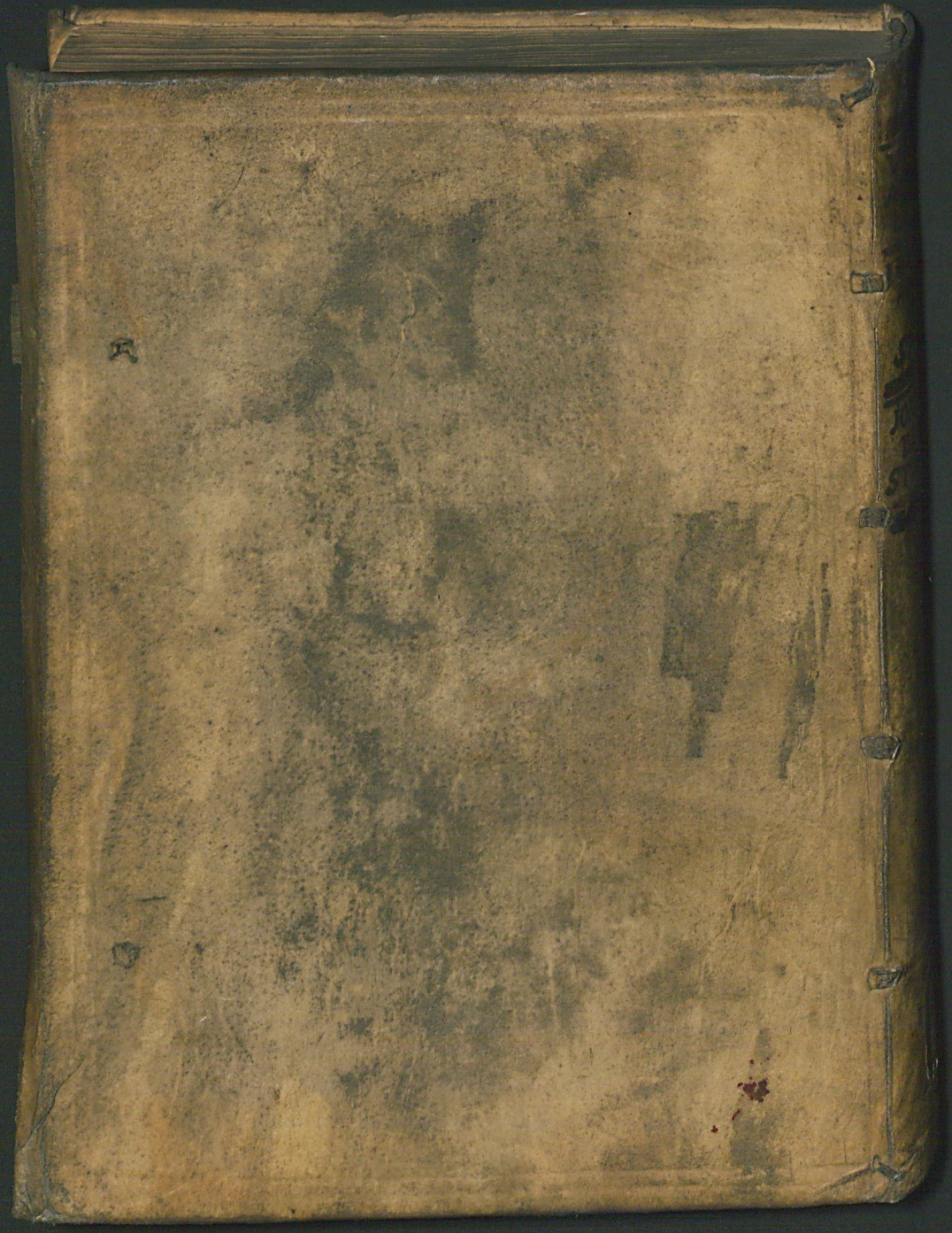
ULB Halle 3
005 130 778

A standard 1D barcode is located below the text on the white label.

1077

M. 05

Farbkarte #13

B.I.G.

BREVIS & CATEGORICA
E PROBA

M A T I C A

CILICET EA LICIT
SIT, NECNE.

negatiua propugnatur.

M REFVTATIONE
ARII IURIDICI, HAC
lariff. & consultiff. D. PETRO
no I. V. Doct. nuper
conscripti.

VCEM EDITA

à

NE IORDANÆO

arum Ecclesiarum SS. CASSII, & FLO-
& B. MARIE Reffenfis, ac Paro-
EMIGII Bonn. Canonico,
& Pastore.

stolica, quam humillimè subiecta.

IE AGRIPPINÆ,
thoris. Prostat in Officina
ria Egmondana.